Hayat

SAYI: 19
8 MAYIS 1959
125 KURUŞ

Bu sayıda :

İlgi çekici 2 yazı serisi:

❶ Taht uğrunda baş veren sultanlar

❷ Sovyet işgali altındaki Berlinde neler gördüm!...

YAZAN:
HİKMET FERİDUN ES

Ayrıca:
Hangi burçta doğdunuz, Karakteriniz nedir?
Bu nüshadan itibaren her hafta bir karakter tahlili.

Sevimli İtalyan Mankeni Miss

MARA CORNORI

diyor ki

Türkiye'yi göz kamaştırıcı bir güzellikte buldum ve PİYALE Makarnası'nın tadına hayran kaldım. Memleketinizin tabiî güzelliklerini zevkle seyretmek ve harikulâde nefîs PİYALE Makarnasını zevkle yemek benim için bulunmaz bir saadet oldu. İlk fırsatta hem çalışmak, hem de PİYALE Makarnası yemek için Türkiye'ye tekrar gelmek en büyük arzumdur...

PİYALE ADI...
AĞIZ TADI...

PİYALE

makarnası

Kocasının
hayranlığını
ve iltifatlarını
dişlerinin parlaklığına,
tebessümünün cazibesine
ve güzelliğine borçludur.

NEODENT

en güzel tebessümü sağlar

Hayat

BRIGITTE BARDOT

HAFTALIK MECMUA

YIL : 4 SIRA No : 135
SAYI : 19 CİLT : I 1959

SAHİBİ : Şevket RADO

NEŞRİYAT MÜDÜRÜ :
Hikmet Feridun ES

YAZI İŞLERİNİ FİİLEN İDARE EDEN MESUL MÜDÜR :
İbrahim ÇAMLI

REDAKSİYON :
Sadun ALTUNA, Semiral BİLBAŞAR, Hikmet ANDAÇ

RESİM ve BAŞLIKLAR :
Ayhan ERER

FOTOĞRAFLAR :
FOTO HAYAT (Hususi Servis) - M. Sürenkök (Ankara) Turizm Fotoğraf Aj. (İzmir) Associated Press - United Press - Keystone - T. Haberler Ajansı - Ajans Ekspres.

TELİF HAKLARI :
Neşrettiğimiz bütün yazı ve resimlerin iktibas hakkı mahfuzdur. Mehaz göstermek suretiyle dahi alınamaz. Mecmuamıza gönderilen yazı ve resimler basılsın veya basılmasın iade edilmez.

İDARE YERİ :
Divanyolu, Klodfarer Caddesi No. 7, İstanbul. Tel : 27 34 56

DİZİLDİĞİ YER :
Doğan Kardeş Yayınları Anonim Şirketi Basımevi - İst.

BASILDIĞI YER :
Tifdruk Matbaacılık Sanayii A. Ş. Basımevi - İstanbul.

İLANLAR :
Türk Basın Birliği Resmi İlânlar Limited Ortaklığ'ından verilen ve tekniğimize uygun olarak hazırlanmış her türlü ilân alınır.

ABONE ŞARTLARI :
(Türkiye için)
Yıllık (52 Sayı) 60 T. L.
6 Aylık (26 Sayı) 30 T. L.

Yabancı memleketler için (âdi posta ile)
Yıllık : 11 $ veya 4 £
6 Aylık : 5.50 $ veya 2 £

HAYAT Mecmuası yabancı memleketlerde Dolar olarak 15 Cent'e, İngiliz Lirası olarak 1 Shilling'e veya bunların karşılığı olan fiatla satılır. Abone olmak isteyenler yukarıda yazılı Dolar veya İngiliz Lirasını T. C. Merkez Bankası vasıtasiyle adresimize gönderdikleri takdirde mecmualarını muntazaman alırlar. Uçakla gönderilecek abonelerden uçak posta masrafı ayrıca tahsil edilir.

HAYAT OBJEKTİFİNDEN — Doğu Berlinin en mühim köşebaşısı. Stalin Caddesi ile Lenin Caddesinin birleştiği nokta.

HAYAT OBJEKTİFİNDEN — Doğunun ölüm sükûnetine karşılık Batı Berlinde Kurfürstendamm Caddesi ışıklar içinde.

Rus İşgali Altındaki Berlinde Neler Gördüm

Günün şehri Berlindir. Bu şehir yüzünden Üçüncü Dünya Harbinin çıkacağını bile söyliyenler var. İşte bu mühim karar günlerinde Hayat muharrirleri Berline gittiler. Rus işgali altındaki Doğuya geçtiler. Resimler çektiler, notlar aldılar. Hazırladıkları enteresan yazıya bu sayımızdan itibaren başlıyoruz...

YAZAN : HİKMET FERİDUN ES
FOTOĞRAFLAR : SEMİHA ES

HAYATA DÖNÜŞ — Bombardımanların yıktığı kuleleriyle, kolları kırık, dev yapılı bir harb malûlünü andıran Gedaechtniskirche ve bu büyük kilisenin etrafında yeni yapılan modern binalar.

KENDİNE GELEN ŞEHİR... — Berlinin meşhur caddesi Kurfürstendamm artık tamamen harbden evvelki hayatına kavuşmuş gibidir. Paris usulü kahvelerde neşeli bir halk kalabalığı göze çarpıyor.

UÇAĞIMIZ birdenbire burnunu aşağıya verdi. Korkunç bir hızla düşmeğe başladık. Arkamda oturan Amerikalı kadın avaz avaz bağırarak Hazreti İsayı imdadına çağırıyor. Pencereden dışarıya baktım. Tuhaf bir manzara. Dimdik apartmanların ortasına doğru yıldırım hiziyle ve baş aşağı denilecek bir şekilde inmekteyiz. Buna inmek değil de ancak düşmek denir. Birkaç saniye sonra şu aşağıdaki apartmanlardan birinin damından içeri dalacağa benziyoruz. Pilot mu delirdi nedir? Bir kuyunun içine pike etmekteyiz. Sonra birdenbire sarsıldık. Raflardan battaniyeler, yastıklar aşağıya döküldü. Uçak burnunu yukarıya kaldırdı. Bu sefer de asansörle çıkar gibi dimdik havalanmağa başladık. Pilot efendide herhalde bir şeyler olacak. Nitekim biraz sonra ikinci makinist dışarı fırladı. Benim oturduğum pencereye dayanarak dışarıya, pervanelerimize baktı. Sordum:

— Bir aksilik mi var?...

— Hayır, sadece iniyoruz. Biliyorsunuz, Berlin yani Tempelhof, yeryüzünde bir eşi daha olmıyan bir hava meydanıdır. Bütün dünyada şehrin, ikametgâh mıntakasının tam ortasında olan tek meydan!... Meşhur hava koridorundan ayrılıp apartmanların ortasına inmek pek kolay değil. Nitekim deminki olmadı. Yeniden havalanıp inişe geçiyoruz.

Biraz sonra tekrar meşhur hava koridorundayız. Rusların elindeki muazzam Schönefeld Hava Meydanı uzaktan görünüyor. Filo halinde Rus Mig'leri havalanıyor ve yanımızdan yıldırım gibi geçiyorlar. Bizim için o meydana inmek şöyle dursun, tâyin edilen bu hava koridorundan biraz inhiraf etmek bile Ruslar tarafından mecburi inişe zorlanmamıza yol açabilir. Halbuki Çekoslovakların CSA, Macarların Malev, Polonyalıların Lot, Romanyalıların Tarom, Sovyetlerin Aeroflot hava yolları, Schönefeld'e istedikleri gibi iniyorlar.

Hava bozuk ve fırtınalı olduğu zamanlarda hattâ uçaklarında bir arıza olsa dahi Amerikalılar Schönefeld'e inemiyorlar. Yolcu olarak yaptığınız aktarmada bile Polonyalıların veya Çeklerin uçağı ile Berlinin Schönefeld hava alanına inecek olursanız yandınız, doğru hapishaneye!... Tabii Ruslardan alınmış vizeniz varsa diyecek yok. Sovyet işgali altındaki Almanyanın ortasında, minimini bir ada halindeki Batı Berline girilebilecek tek yer bu Tempelhof Hava Alanıdır. Kara yolundan da herhangi bir Alman şehrinden Berline, aynı şartlarla gitmenize imkân yoktur.

Yanımızdan geçen Rus Miglerinin arasından tekrar inişe hazırlandık. Yeniden apartmanların üzerine doğru inmeğe başladık. Damlar, damlar, taraçalar, taraçalar, otomobiller, otobüsler!... Nerede ise sokağın ortasına ineceğiz. Nihayet tekerleklerimiz şiddetle yere değdi. Uçağımız meydanın yanındaki blok apartmanların tam önünde park etti. Apartmandaki açık pencerelerden birinden bir genç kadın bize el sallıyor, bir taraçadan bir hizmetçi kız halı silkiyor ve meydanın önündeki caddeden belediye otobüsleri geçmekte... Hakikaten de bir mahallenin tam ortasına inmiş gibiyiz.

Bir taksi ile şehrin merkezine doğru ilerliyoruz. Etrafıma baktıkça anlıyorum ki Almanların her şeye kabiliyetleri var, ama bir şeye hiç kabiliyetleri yok: Ölmeğe... Ne yapsanız, hattâ parça parça etseniz yine nafile. Bu sefer her parça ayrı ayrı tekrar diriliyor. Berlinin Batı kısmı bunun en güzel misalidir. Otomobilimiz bir aralık rahmetli Talât Paşanın öldürüldüğü köşeyi döndü. Nihayet bütün ihtişamı ile Kurfürstendamm!... Bu caddeyi en son olarak çok tarihi bir günde görmüştüm. Bir eylül sonu idi. Musolini, Kont Ciano ve bütün Faşist kodamanları aynı gün Berline gelmişlerdi. Burada, Kurfürstendamm'da Hitler ile Musolini'yi, Kont Ciano ile Von Ribbentrop'u aynı açık otomobilde yan yana görmüştüm. Ondan sonra yalnız Almanyanın değil, hattâ dünyanın bu meşhur caddesi bombardımandan son derece harap edilmişti. Bugün Kurfürstendamm yine eski Kurfürstendamm'dır. Dükkânlar kendi vitrinlerinden başka, eskiden olduğu gibi yolun kenarlarına da birer şık vitrin daha sıralamışlar. Paris usulü kaldırım kahveleri tıklım tıklım dolu. Herkesin önünde köpüklü biralar. Kara Alman havyarından sandviçler. Mağazalar dünyanın her tarafından gelmiş, en ucuzundan en pahalısına, en lüksünden, en harcıâlemine, Fransız lâvantasından Çin vazosuna, Kongo fil dişisinden, Burma abanozuna kadar çeşitli mallarla dolu...

Şehirde herşey tekrar eski yerine getirilmeğe çalışılıyor, ağır bombardımanların son izleri de artık tamamen ortadan kaldırılmak üzere. Yalnız caddenin nihayetindeki meşhur Kaiser Wilhelm Gedaechtniskirche'ye dokunulmamış. Bu büyük kilise, semaya uzanan yıkık kuleleri ile kırık kollu devâsa bir harb malûlü halinde duruyor. Kilisenin saat kulesinin bir tarafı, son bombardıman anından beri aynı zamanı göstermekte: On bire on var!...

Almanlar için bu kilisenin de hemen eski haline döndürülmesi pek mühim bir şey değil ama harbin zararlarını kendilerine hatırlatmak Al-

Etrafı tamamen Rus işgal kuvvetleri ile çevrili olan bir hürriyet adası: Berlin...

ESKİDEN OLDUĞU GİBİ — Gene kaldırımların kenarlarına sıra sıra vitrinler dizilmiştir. Dükkânlar Çin vazosundan Kongo fildişisine kadar dünyanın her tarafından gelmiş mallarla dolu. Meşhur mağazalar yeniden açılmış.

Annesiz kalmış küçük çocuklarına hakiki anne arıyan babalara:

KÜÇÜK yaşlarda iken sevgili annelerini kaybetmiş çocuklar dünyanın en talihsiz mahlûklarıdır. Onlara ancak yüreği şefkatle dolu bir anne bakabilir. Hayat mecmuası kendilerini, annesiz kalmış çocuklara bakacak evsafta gören genç kızlara hitap etmiş ve onlardan en samimî dileklerle müşfik bir anne olmıya hazır olduklarını bildiren yüz mektup almışfır. Bu hanımların adresleri idarehamemizde mahfuz bulunmaktadır.

Eşleri vefat etmiş ve çocukları bakıcısız, yüzüstü kalmış erkeklerden çocuklarına müşfik bir anne gibi bakacak bir hanımla evlenmek istiyenlerin çocuklarının sayısı ile yaşlarını, kendilerinin yaşlarını, iş ve mali durumlarını bildirir bir mektubu Hayat mecmuası Anne Servisine göndermelerini rica ederiz.

«Anne Servisimiz» bu mektupları iyi bir üvey anne olmayı vadeden genç kızlara gönderecek ve annesiz çocukları iyi birer anneye kavuşturduğunu öğrendiği zaman da mesut olacaktır.

man militarizmine karşı bir savaş aleyhtarı âbide gibi bu yıkık kuleleri muhafaza ediyorlar sanırım. Nitekim kilisenin hemen etrafında yeni mimarinin şaheserleri telâkki edilen cam binalar yükselmiş. Bunların arasında Telefunken'in bir binası var. New York'taki Birleşmiş Milletler binası gibi camdan muazzam bir duvar halinde. Mamafih Gedaechtniskirche ile bu modern cam binalar, bizim Süleymaniye camii ile etrafındaki Biyoloji Enstitüsü binasını hatırlatmıyor değil... Daha uzakta da meşhur Berlin Hilton Oteli göze çarpıyor.

Harbden önceki birçok yerler yeniden açılmış ve açılmakta. İşte en ucuz yemek yenilen yer. Ashinger'de herkes omuz omuza Berliner Plisner biralarını çekip küçük yuvarlak francalalarla sıcak sıcak sucukları yutmakta. Bir vakitler Amerikanın meşhur Macy'i gibi dünyanın en büyük mağazası addedilen Ka-De-We yeniden kapılarını açmış ve her kapıda tıklım tıklım insanlar kaynaşmakta. İçeride merdivenler, asansörler mahşer. Üzerlerine elbise giyip çıkaran kadınlar, şapka prova edenler, herkesin önünde çorba pişirip nümunelik olarak müşterilere zorla ikram eden satıcı kızlar... Ka-De-We, Hitler'den evvelki hale dönmüş. DE FA KA da ondan aşağı kalmıyor.

Easter yortuları için Berline gelenlerle oteller tıklım tıklım dolmuştu. İlk gece bizi, eski günlerde lüksü, mutfağının nefaseti ve gece kulübü ile meşhur Kempinski'ye götürdüler. Lüks Amerikan otelleriyle boy ölçüşecek kadar mükemmel bir otel.

Fakat bir de odamın kirasına baktım: 60 Mark!... 1 Mark ısınma parası! Yüzde on beş servisle 70 Markı aşıyordu. Öte beri ile 100 Mark. 100 Markla Berlinde bir fotoğraf alabilirsiniz. Tasavvur ediniz ki bu otelde her gün bir fotoğraf yiyorsunuz. Bir hafta kalsanız küçük bir otomobilin hiç değilse yarısını yediniz gitti. Şehirde o kadar hareket var ki Amerikanın ilk zamanları gibi para akıyor. Kazanan bir adam güzel bir otele 100 değil, 200 Mark vermekte teredd üt etmiyor.

Otelin aşağı katındaki lokantalarından birine girdik. Bir salon dolusu Brigitte Bardot!... Asırlarca Fransızlar Almanyanın üzerinde tesir bırakmak için uğraşır dururlar, işte bu sefer muvaffak olmuşlar. Bugün Berlinde Kurfürstendamm'a çıktınız mı, caddenin bir tarafına bakınız, Brigitte Bardotlar geçiyor. Öteki kaldırıma bakınız, manga manga Pascal Petit'ler!... Brigitte Bardotya benziyenler arasında, öyleleri var ki belki bizzat Brigitte Bardot kendi kendine bu derece benziyemez. Yeni Fransız güzelliğini görmek için galiba Parise değil, Berline gitmek lâzım.

İşte Batı tarafı böyle aziz okuyucular. Burada evvelâ insanlara, sonra binalara, sonra vitrinlere bakıp kendi kendinize soruyorsunuz: «Daha birkaç yıl önce havadan gıda ablukasına tutulan, ondan evvel de Hitler'in ölmek için bir mahzen aradığı ölüm şehrinde miyim?...» Ya Doğu tarafı?... Rus işgali altındaki Doğu Berlin?... Yarın da oraya geçeceğiz.

RUS ASKERLERİ — Sovyet Zafer Âbidesi, Batı Berlinde imtiyazlı bir bölge halinde. Burada Rus askerleri günün 24 saatinde nöbet tutuyorlar.

TANKLAR KONUŞACAK MI?... — Batının bitip, Doğunun başladığı kısımda meşhur Rus mezarı... Ve şık üniformaları içinde İngiliz kadın askerler.

Sohbet KÖŞESİ

KIZLARIMIZ NEDEN BAHTSIZ OLUYORLAR?

KİMSEYE, açamadıkları türlü dertlerini bana yazmak lûtfunda bulunan genç kız okuyucularımdan aldığım bine yakın mektuptan sonra çok iyi anlıyorum ki, eğer kızlarımızdan pek çoğu evlenme çağlarını evlenemeden geçiriyorlarsa bunun sebebi, kendilerinin hakikatlerden uzak, hisleri ve hayalleri ile baş başa yaşamalarından ileri geliyor.

Kızlarımızı şu evlenme mevzuunda bahtsız eden başlıca âmil, ortamektebi veya Kız Enstitüsünü bitirdikten sonra kendilerini münevver bir insan saymaları ve artık mutlaka tahsilleri kendilerinden daha yüksek bir gençle evleneceklerini hayal etmeleridir. Bu hayalin peşine takıldıktan sonra artık basit bir sanatkâr, hattâ küçük bir memur, çok para kazansa bile esnaftan bir genç, onlar için kendilerine lâyık bir eş değildir. Biraz okumuş, biraz giyinmesini öğrenmiş, dünyanın gidişinden biraz haberdar olmuş bir kız meselâ bir terzi ile, bir marangozla, bir bakkalla, memurluk hayatının ilk basamaklarında yer almış küçük bir memurla, bir elektrikçi ile, bir makinist ile hayatını birleştirmeyi artık aklından çıkarmakta, böylelikle sayılarının pek mahdut olduğunu hesap etmeden, bir üniversite mezununun, bir hekimin, bir mühendisin, bir mimarın, kısaca gösterişli bir tâlibin kendisini istemesini beklemiye koyulmaktadır.

Bu bekleyiş kısa sürse bir şey değildir; fakat bazan sekiz, on sene sürüyor ve bir genç kızın hayatında en pırıltılı devir olan yirmi ile otuz yaş arası bu bekleyişle geçti mi, hakikat en sert çehresiyle kendisini göstermiye başlıyor. Fakat artık hakikat anlaşılmış bile olsa iş işten geçmiştir veya geçmek üzeredir.

Bu ümitle, bu hayalle dolu bekleyişin hikâyesini anlatan yüzlerce mektubu buraya teferruatiyle nakletmem mümkün değildir. Bana en son gelen mektup on dört sahifeliktir ve on sene süren bir bekleyişin cidden çok hazin olan hikâyesini anlatmaktadır. Bu mektubu yazan hanım henüz on sekiz yaşında iken kendisine ideal bir eş olarak seçtiği genci tam on sene beklemiş. Bu müddet zarfında türlü buhranlar içinde kıvranmış, âsabı bozulmuş, ruhunda çöküntüler olmuş. Bu arada, ne yaptığını bilmiyen bir insanın şaşkınlığı içinde bunaldığı bir gün başından bir kaza geçmiş, bununla da ruhunun en temiz yerinden yaralanmış. Şimdi kendisini tamamen yalnız sayıyor; talihine lânetler savurarak: «Benim de herkes gibi bir yuva kurmak hakkım değil mi?» diye feryat ediyor.

Şüphesiz hakkı, hakkı ama, kendisinin de bir kabahati var. Hayallerimiz ne kadar zengin olursa olsun, hakikati görmemiz lâzımdır. Onu görmezsek hüsrana düşeriz, kendimizi perişanlıklardan kolayca kurtaramayız. Hakikati mutlaka görmek lâzımdır. Kızlarımızın bu hakikati nasıl görebileceklerini de, yerim kalmadığı için, gelecek yazımda anlatmıya çalışacağım.

ŞEVKET RADO

Osman Bey, Köprühisara sefer açmak için kabile reislerini toplamış, onların reylerine başvurmuştu. Bu toplantıda bulunan amcası Dündar Bey bu sefere şiddetle itiraz etmiş, yeğenine karşı durmuştu. Zaten Dündar Beyin tekfurlarla işbirliği yaptığı, hattâ Osman Beyin öldürülmesi plânına iştirak ettiği söyleniyordu. Bu karşı koymayı uygun bir fırsat sayan Osman Bey attığı okla amcasını meclisde öldürmüştü.

Taht Uğrunda Baş

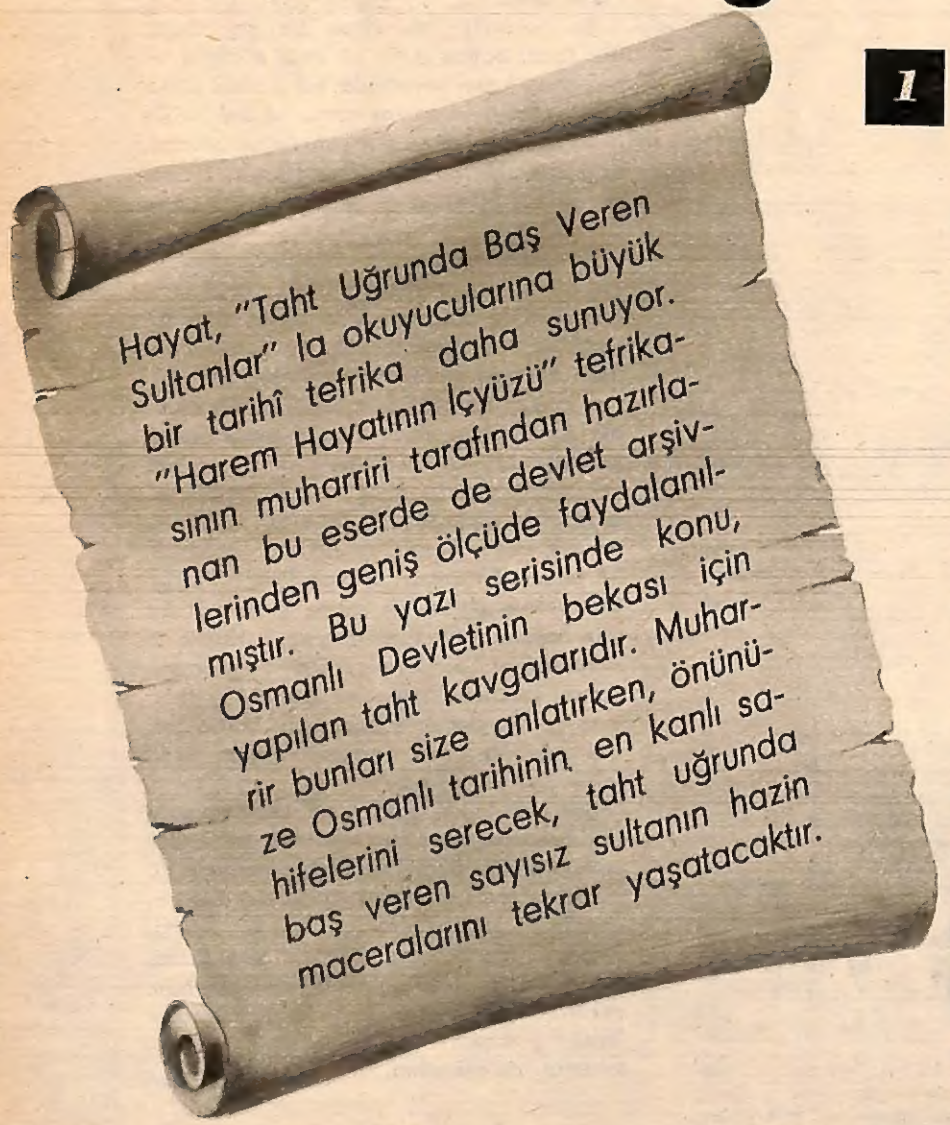

1

YAZAN: ÇAĞATAY ULUÇAY

OSMANLI tarihi incelenirken üzerinde önemle, ibretle durulacak meselelerden biri de öldürülen şehzadelerdir. Gerek yerli ve gerek yabancı tarihlerde bu öldürme işi kanlı sahneler halinde tasvir edilmektedir.

Vakaa üç kıtada büyük bir imparatorluk kuran Osmanlı padişahları tarih, şeriat ve vicdan muvacehesinde ellerini kana bulamak istemezlerdi. Böyle olmasına rağmen padişahların kardeşlerini, oğullarını, yeğenlerini, hattâ babalarını öldürttüklerini görüyoruz. Hanedana mensup 80 erkeğin hükümdarlar tarafından öldürüldüğü tarihçe sabittir.

Acaba Osmanlı padişahları neden böyle hareket ediyorlardı?...

Osmanlı devrinden önce İslâm ve Türk tarihini de incelersek orada da hanedana mensup erkeklerin tahtı ele geçirmek için sık sık mücadele ettikleri görülür. Bu mücadeleler ekseriya memlekette birliği bozuyor, devleti zayıflatıyor, milletin parçalanmasına sebep oluyordu.

Bu işte hükümdarların çok evli oluşlarının da tesirleri büyüktü. Sayıları bazan düzineyi geçen hükümdar kadınları saltanata namzet bir çok erkek evlât yetiştiriyorlardı. Her kadın, oğlunun yaşına bakmadan, çocuğunun padişah olmasını istiyordu. Bu sebepten küçük yaşlardan itibaren erkek çocuklar arasında kıskançlık ve rekabet başlıyordu. Hele hükümdarın bazı kadınlara düşkün oluşu, bazılarına yüz vermemesi, içleri kıskançlık ile yanan kadınları harekete getiriyor, oğlunu hükümdar yapabilmek için her çareye başvurduruyordu.

Osmanlı hanedanı arasında daha imparatorluğun kurucusu Osman Beyden itibaren rekabetler başlamış, hattâ iktidara geçmek için Müslüman ve Hıristiyan hükümetlere bile başvurulmaktan çekinilmemiştir. Bilhassa Bizans İmparatorları, gittikçe genişliyen ve kendilerini tehdit eden Osmanlıları durdurabilmek için şehzadeler arasındaki bu rekabetlerden son derecede faydalanmışlardır. Bizanslılar gibi, beylikler, daha sonra da Memlûkler ve İranlılar da bu usule başvurmuşlar, devleti zayıflatmak için çarpışan rakip kuvvetlere âzami kolaylık ve yardımı göstermişlerdir. Halbuki Osmanlılar, kudretli bir devlet kurmağa azmetmişlerdi. Gittikçe genişliyen imparatorluğun tek bir elden — hem de çok kudretli bir elden — idare edilmesi prensip olarak kabul olunmuştu.

Esasen büyük İslâm devletlerinin öncüsü olarak ileri atılan Osmanlı hükümdarlarına daha büyük vazifeler yükletilmişti. Artık «Cihad» ın bayrağını Osmanlı hükümdarları ellerinde tutuyorlardı.

Osmanlı hükümdarları daha Beyliğin kuruluşundan itibaren çok şuurlu bir «birlik» politikası güttüler, birliğe son derece önem verdiler. Esasen Orta Çağ Türk ve Müslüman devletlerinde devletin tek ve kudretli bir elden idare edilmesi

Veren Sultanlar

kabul edilmiştir. Bu kudretli hükümdara kim ortak çıkarsa çıksın, ona hain, memleketi parçalıyan kimse gözüyle bakılıyordu. Bu suçtan baba, oğul veya kardeş hiçbir suretle affedilemezdi. Cezası ölümdü.

Daha sonra Fatih Sultan Mehmet bu telâkkiyi kanunlaştırdı. Düzenlendirdiği «Kanunname-i Âl-i Osman» a şu maddeyi yazdırdı: «Her kimseye evlâdımdan saltanat müyesser ola, kardeşlerin nizamı âlem için katletmek münasiptir; ekseri ulema dahi tecviz etmiştir; anınla âmil olalar.» Bu madde, Kur'andan alınan âyetler, müftülerin ve bilginlerin tanzim ettikleri fetvalarla daha ziyade takviye edildi. Böylece saltanata ortak çıkanların veya çıkacakların öldürülmesi kanunlaştırıldı. Binaenaleyh bir padişah tahta geçer geçmez, oğullarından başka ne kadar hanedana mensup erkek varsa hepsini boğdurdu. Tahtın ve saltanatın yolunu oğullarına açtı. Böylece Osmanlı hanedanının 6 asırdan fazla yaşaması sağlandı. Artık bu erkeklerin tasfiyesi, hanedanın esaslı bir politikası oldu.

Orta Çağ tarihi incelenirse, bu halin yalnız Osmanlılarda olmadığı görülür. Birçok Hıristiyan ve Müslüman hükümdarlar türlü sebeplerle rakiplerini öldürmüşlerdir.

Osmanlılar, saltanatı kuvvetlendirmek, hanedana mensup aristokrat bir zümrenin doğmasını önlemek için başka çarelere de başvurdular. Bunların en mühimlerinden birisi de hükümdarın kız çocuklarından doğan erkeklere verilen vazife idi. Osmanlı hükümdarları, erkek mu gözönünde bulundurarak tahtını ve başını feda etti.

Genel olarak, şehzadeler, hükümdara karşı açık isyanda bulunmazlarsa, bu öldürme işi yeni padişah tahta çıktığı zaman yapılırdı. Bir taraftan cülûs merasimi yapılırken, diğer taraftan da cellâtbaşı ve dilsizler tarafından geride kalan kardeşleri boğdurulurdu.

OSMAN BEY AMCASINI OKLA ÖLDÜRÜYOR

Birçok rivayetlere nazaran Osmanlı hanedanından ilk öldürülen Dündar Bey idi. Dündar Bey, Osman Beyin amcası olduğundan, yeğeninin aşiret beyi olarak seçilişini kıskanmıştı. Birçok taraftarları da Dündar Beyin aşiret reisi olmasını istiyorlardı. Fakat ihtiyar Dündar Beyin bu arzusu yerine gelmedi, Ahiler vaktiyle reisleri olan Osman Beyi çoğunlukla reis seçtiler.

Dündar Bey kendisine nazaran çok genç, tecrübesiz ve bilgisiz yeğeninin reis olmasını hazmedemedi. Komşuları Bilecik ve Yarhisar tekfurlariyle işbirliği yaptı. Tekfurlar Osman Beye pusu kurmuşlardı. Dündarın, yeğenine karşı kurulan pusudan haberi olduğu gibi, tuzağın muvaffak olması için bazı tedbirlere başvurduğu da iddia edilir. Osman Bey, tuzaktan, dostu Köse Mihal vasıtasiyle haberdar olmuş, hazırlıklı giderek tekfurları bertaraf etmiştir. O, aynı zamanda amcası Dündar Beyin bu pusuda parmağı olduğunu anlamış, hakkından gelmek için fırsat kollamıştır. Nihayet oğlu da babasına baş kaldırmıştı.

İmparator V. Joannis Paleologos, oğlu Prens Andronikus Paleoloğu Bizans tahtından mahrum etmişti. Buna kızan Prensle Savcı Bey birleştiler. Babalarından tahtları istiyorlardı. Murat Bey, iki gencin üzerine yürüdü. Yaptığı savaşta bunların kuvvetlerini dağıttı. İki delikanlı da bu mağlûbiyetten sonra Dimetoka kalesine sığındılar, fakat Murat Beye karşı fazla dayanamıyarak, teslim oldular.

Murat Bey, Andronikus Paleoloğu babasına teslim etti. İmparator, oğlunun gözüne mil çektirdi. Savcı Bey ise affedilmişti. Bursa Sancak Beyliğine tâyin olundu. Lâkin bir kere saltanatı kafasına koyduğu için daima fırsat bekliyordu. Babası da bunu bildiği için büyük oğlu Bayezit Beye Savcıyı kollaması için emirler ve direktifler vermişti. Nihayet Murat Beyin seferde bulunmasından faydalanan Savcı Bey, hükümdarlığını ilân ediverdi. Hutbelerde adını okutmağa başladı. Bunu haber alan Murat Bey, süratle Bursa üzerine yürüdü. Savcı Bey, babasiyle Kete Ovasında yaptığı savaşı kaybederek esir düştü. Bu sefer Murat Bey, evvelâ oğlunun gözlerine mil çektirdi, sonra da öldürttü (1385).

YAKUP ÇELEBİ'NİN ÖLDÜRÜLMESİ

I. Kosova Savaşı çetin bir boğuşmadan sonra Türkün zaferiyle neticelenmişti. Mehterler savaş havası çalıyor, ordunun bir kısmı da kaçan tarafından rakiplerin yetişmesini arzu etmedikleri gibi, kız tarafından meydana gelecek kudretli bir erkek zümresini de bertaraf edecek kanunları meydana getirmişlerdi. Bu hususta Fatih Sultan Mehmet Kanunnamesinde şöyle deniyordu: «Benim soyumdan olan kızların erkek çocukları Beylerbeyi olarak değil, Sancak Beyi olarak tâyin edilmelidir.»

Sonraları ordunun bozulması, bu kanunun tamamen tatbik edilmesine imkân vermemiş; evvelâ büyük şehzadenin sancağa gönderilmesi, küçüklerin Sarayda kalması; daha sonra bütün şehzadelerin Sarayda hapsedilmeleri ve öldürülmemeleri usulü kabul edilmiştir.

Fatih Kanunnamesinde yaş meselesi mevzuubahis edilmemiştir. Devlet erkânının ve ordunun başa getireceği şehzadenin hükümdar olması kabul edilmiştir. Halbuki I. Ahmet zamanında, oğulun değil, hanedana mensup yaşlı erkeğin hükümdar olması kanun olmuştur. Fakat daimî olmasa da, zaman zaman II. Mahmuda kadar, şehzadelerin öldürülmesinin önü alınamamıştır. Bununla beraber, bazı padişahlar bu kanunla ellerini kana boyamadılar. Bu usulün, hanedanı kuvvetlendirdiği gibi, bazan da padişahın kısır olmasından veya erkek çocuğunun bulunmamasından çok kritik duruma düşürdüğü de görülmüştür. Nitekim birçok tarihçiler III. Selimi, II. Mahmudu ve IV. Mustafayı öldürmediğinden dolayı suçlandırırlar. Halbuki bunda haksızdırlar. Çünkü III. Selim bu iki şehzadeyi öldürmüş olsaydı, kendisi kısır olduğundan, Osmanlı hanedanı sona erecekti. III. Selim, merhametli oluşundan değil, belki de bu durumu Osman Bey, Köprühisar'a sefer açmak için kabile reislerini toplamış, onların reylerine başvurmuştu. Bu toplantıda bulunan amcası Dündar Bey bu sefere şiddetle itiraz etmiş, yeğenine karşı durmuştur. Bunu uygun bir fırsat sayan Osman Bey attığı okla amcasını mecliste öldürmüştür.

Tıpkı Dündar Bey rivayeti gibi, Orhan Beyin oğulları Halil ve İbrahimin, Murat Hüdavendigâr tarafından öldürüldüğüne dair de söylentiler mevcuttur. Halil ve İbrahim Beyler, Bizans İmparatorunun kızlarından doğmuşlardı. Hattâ dendiğine göre Halil Bey, Bizans İmparatorunun kızı ile nişanlıydı. Bu bakımdan İmparator, damadı olacak Halil Beyin, Osmanlı Beyi olmasını candan istemekte ve bu sebepten damadını kışkırtmakta idi. Rumeli fâtihi Süleyman Beyin ölümü, kısa bir müddet sonra Orhan Beyin hayata veda etmesi iki şehzadeyi harekete geçirmişti. Ahilerin ve devlet büyüklerinin Murat Beyi hükümet başkanı olarak seçmeleri işi büsbütün kızıştırdı. İki şehzade, Murat Beyin beyliğini kabul etmiyorlardı. Bunun üzerine Murat Hüdavendigâr, kardeşleri üzerine sefer açtı ve ikisini de yok etti.

BİR ŞEHZADE, BİR PRENS...

Rivayete dayanan, Dündar, Halil ve İbrahim Beylerin öldürülmelerinden sonra hakiki ayaklanma ilk defa I. Murat Bey zamanında oldu. Murat Beyin oğlu Savcı Bey 1373 yılında ayaklandı, babasının tahtına ortak çıktı. Bu ayaklanmada Savcı Bey yalnız değildi. Kendisiyle beraber Bizans İmparatorunun düşmanları kovalıyordu. Bunlar arasında Murat Beyin oğlu Yakup Çelebi de vardı. Bu, Murat Beyin hayatta kalan oğullarının küçüğü idi. Karesi Sancak Beyi bulunuyordu. Orduda ve devlet adamları arasında birçok sevenleri vardı. Buna karşılık, ağabeyisi Bayezidin yiğitliği ve kahramanlığı onunkinden kat kat üstündü. Bilhassa Karamanoğullarına karşı yapılan savaşta, sürat ve cesaretiyle Osmanlı ordusunu muzaffer çıkartmış, bu sebepten «Yıldırım» unvanını almıştı.

Kosova Meydan Savaşında da canla başla çalışmış, her yana yardım etmek suretiyle zaferin kazanılmasında büyük rol oynamıştı. Bu sebepten askerler ve birçok devlet adamları Yıldırımı çok seviyorlardı. Babasının ölümünden sonra hükümdar olmasını istiyorlardı.

Yakup Çelebi kaçan düşmanları takip ederken, Yıldırım Bayezit de babasının yanında kalmış, esirlerin teslim alınması işiyle meşgul oluyordu. Savaş meydanını dolaşan Murat Beyin Miloş Obiliç adında bir asılzade tarafından şehit edilmesi, zafer sevincinin üzerine bir sünger çekti. Ortalıkta üzüntülü bir hava esmeğe başladı. Murat Beyin yanında bulunan devlet adamları ve komutanlar, Yıldırım Bayezidi onun yerine Bey yaptılar.

Düşmanı takip eden Yakup Çelebinin hiçbir şeyden haberi yoktu. O, zaferi kazanan ordunun mirasını toplamak için düşman peşinden koşuyor, esir alıyor, onları yok etmek için var kuvvetiyle çalışıyordu. Bu sırada bir ulak geldi, babasının kendisini çağırdığını söyledi. Yakup Çelebi süratle geri döndü. Babasının şehit olduğundan hiç haberi yoktu.

(Devamı gelecek sayıda)

80 ŞEHZADENİN BAŞI UÇURULMUŞTU!...

Taht uğrunda baş veren sultanlar tefrikası, 80 ayrı facianın hikâyesidir. İşte, heyecanla takibedeceğiniz bu yazı serisinin kahramanlarından bazıları...

Cem faciasının baş müsebbibi II. Bayezit.

20 kardeşinin canına kıyan III. Mehmet.

Genç Osman'ı öldüren I. Mustafa.

Taht kavgalarının son kurbanı IV. Mustafa.

Devlet Tiyatrolarında Per

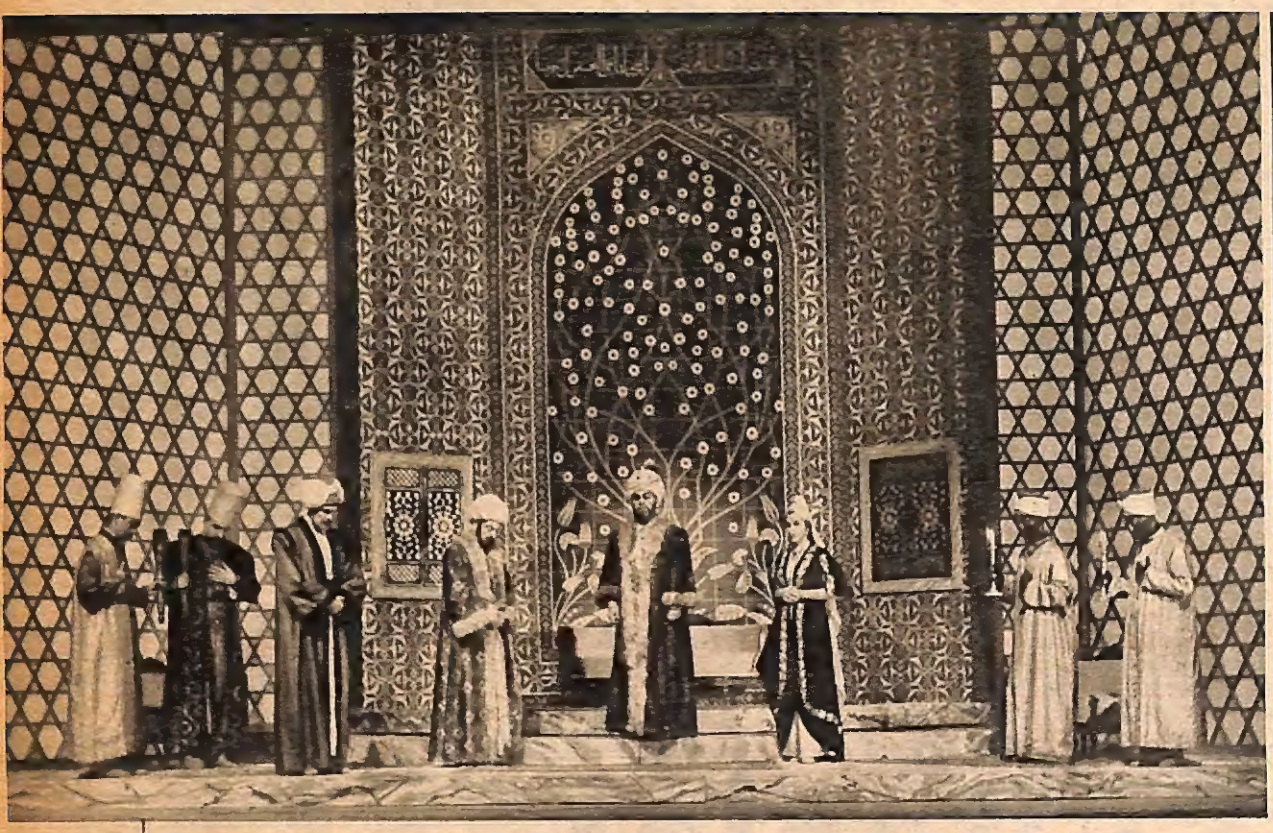

HURREM SULTAN Büyük Tiyatronun başarılı eserlerinden biri, Orhan Asena'nın Hurrem Sultanı idi. Konu kısaca şudur: Kanuni parlak bir zaferden dönmüştür. Padişah, bu zaferin kazanılmasında büyük yararlıklar gösteren Şehzade Mustafayı çok sevmektedir. Gözdesi Hurrem Sultan ise, Kanuninin Gülbahar Sultandan olan oğlu Mustafayı çok kıskanmaktadır. Tek arzusu kendi oğullarından birini tahta oturtmaktır. Bu gaye ile kızı Mihrimah Sultanın kocası Sadrazam Rüstem Paşayı âlet ederek, türlü entrikalarla Kanuniyi Mustafaya düşman eder. Neticede de Kanuni bu oyunlara inanır ve Mustafayı boğdurur. Solda oyundan bir sahne, sağda da Nermin Akagündüz (Hurrem Sultan) ve Şahap Akalın (Kanuni) rollerinde görülüyor.

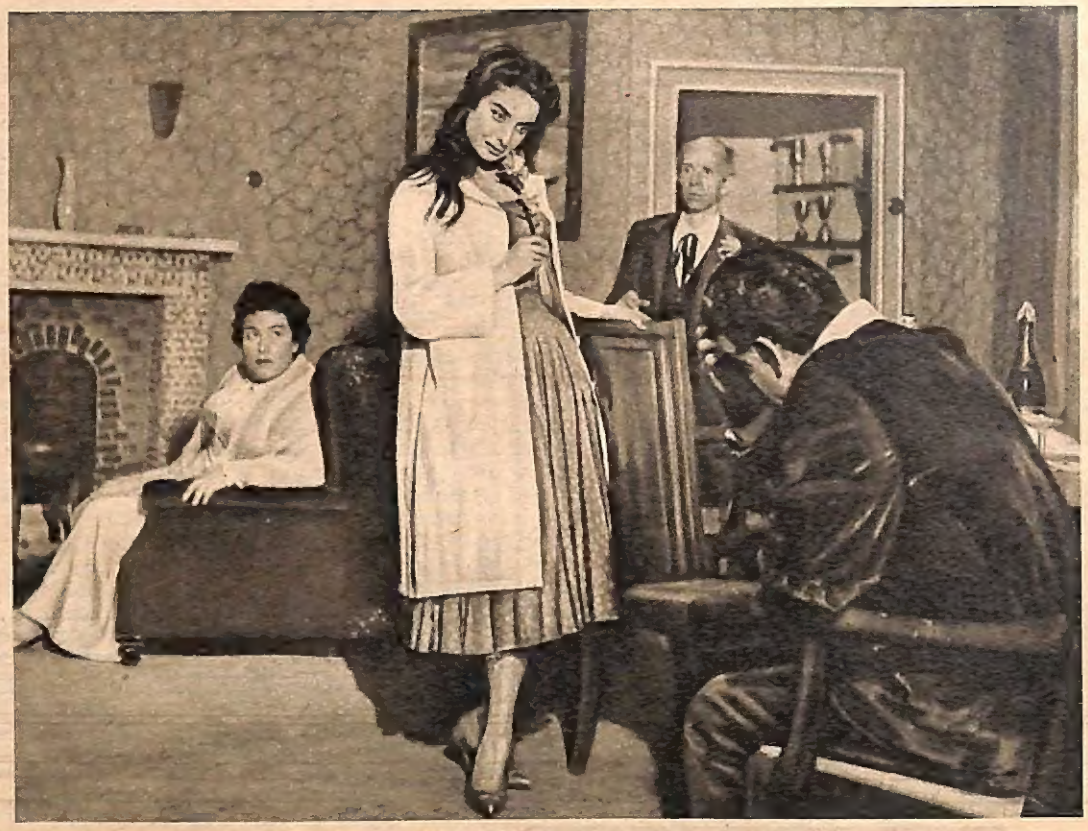

GÖNÜL AVCISI

Bursa Ahmet Vefik Paşa Tiyatrosunda oynanan Diego Fabri'nin «Gönül Avcısı», bir kadında bulamadığı meziyetleri ayrı ayrı üç kadında arıyan bir adamın macerasıdır. Sonunda her üç kadın da durumu anlarlar ve adamı yüz üstü bırakırlar. Mediha Gökçer (Vilma) ve Umran Uzman (Emilio - Ellio - Filippo) rollerinde.

EVLÂT EVLÂTTIR

Üçüncü Tiyatronun sahneye koyduğu Filippo'nun bu oyunu, uzun müddet beraber yaşadığı ve sonradan evlendiği bir genelev kadınının çocuklarını evlât edinen bir adamın hikâyesini anlatmaktadır. Melek Ökte, Ayten Kaçmaz, Ali Algın ve Ekmel Gürol oyunun bir sahnesinde görülüyorlar.

deler İnerken

Devlet Tiyatroları 1.000.000 liranın üstünde bir hâsılatla mevsimi kapıyor. Türk tiyatro tarihinde bir rekor sayılan bu geliri temin eden oyunların başında, operada Lucia di Lamermoor ile tiyatroda, geçenlerde İstanbulluların da zevkle seyrettikleri, Kıral Lear gelmektedir. Cadı Kazanı, Öfke, Oturma Odası ile Gönül Avcısı da en çok oynanan eserler arasındaydı. Geçtiğimiz mevsimin başlıca özelliği Ankara Küçük Tiyatroda sadece telif oyunların sahneye konmuş olmasıdır. Bu güzel usul devam edecektir. Değerli okuyucularımıza Devlet Tiyatrolarında bu yıl başarı ile oynanan eserlerden bazılarını takdim ediyoruz.

OTURMA ODASI Graham Green'in bu eseri, kardeşinin öldüğü odayı kilitliyerek oturma odasında yaşıyan, ama yeğeninin eve girmesi ile bu sabit fikirden sıyrılan bir kadının hikâyesidir. Resimde Nihat Aybars (Michael Dennis) ile Gülgün Kutlu (Rose Pemberton) rollerinde görülüyor.

TURANDOT Ankara Devlet Operası bu mevsimin son eseri olarak Giacomo Puccini'nin Turandot operasını sahneye koydu. Temsile Milâno'nun ünlü Scala Operası sanatçıları da iştirak ettiler. Rejisörlüğünü de Londra Kıraliyet Operasından Peter Potter yapmıştır. Yukarıdaki resim operanın bir sahnesinde Kalaf rolünde tenor Roberto Turrin'i, Prenses Turandot rolünde Belkis Aran ile birlikte son sahnede gösteriyor.

TABLODAKİ ADAM Ankarada Küçük Tiyatroda sahneye konan, Cevat Fehmi Başkut'un bu eseri İstanbullular için hazin bir hâtıra taşır. Çünkü değerli rejisör Suavi Tedü'nün İstanbul Şehir Tiyatrosunda sahneye koyduğu fakat ilk temsilini göremeden fâni dünyaya veda ettiği son çalışmasıdır. İhtiyar bir armatörün mirasına konmak için zengin ihtiyarın ölmesini bekliyen ailesinin hikâyesini anlatmaktadır. Yukarıdaki resimde, Tablodaki Adam'ın Ankara temsilinde soldan sağa Suat Taşer (Tablodaki Adam), Nur Sabuncu (Siyahlı Kadın) ve Semiha Berksoy (dadı) rollerinde görülüyorlar.

DUVARLARIN ÖTESİNDE İzmir Devlet Tiyatrosu tarafından muvaffakıyetle temsil edilen oyun, bir depoya saklanan dört mahkûmun genç bir öğretmeni rehine olarak tutmalarını canlandırır. Hastalanan öğretmen, çağırılan doktorun tavsiyesine rağmen, insanlaşmağa yüz tutan mahkûmların yanında kalır. Bu durum karşısında teslim olmıya karar veren mahkûmlar iyi niyetlerine rağmen polislerin kurşunları ile can verirler. Resimde, Reis rolünde Yıldırım Önal (solda) ve Bacaksız rolünde Tekin Akmansoy görülüyor.

İKİZLER BURCU
(22 mayıs - 20 haziran)

Hangi Burçta Karakteriniz

16. sayımızda; Boğa Burcu'nda doğmuş olanların karakter tahlillerini vermiştik. Bu sayımızda da İkizler Burcu'nda, yani 22 mayıs - 20 haziran arasında doğanları ele alıyoruz. Sunduğumuz bu karakter tahlilleri, bu konuda tanınmış bir uzman olan Dr. V. M. von Winter'in «İnsan Tipleri» adlı eserinden alınmıştır. Bu tahlillerin «yıldız falı» ile hiçbir ilgisi yoktur, yani yarın ne olacağını, bugün nasıl davranmak gerektiğini bildirmemekte, sadece aynı burçta doğmuş insanların müşterek vasıflarını incelemeğe çalışmaktadır. Değerli okuyucularımızın ısrarı üzerine, bu nüshadan itibaren burçlara göre hazırlanmış karakter tahlillerini her hafta vereceğiz...

TÜRKÇESİ: ADALET CİMCOZ

İKİZLER BURCUNDA DOĞDULAR

Sabık İngiliz Başvekili Anthony Eden
12 haziran

On yedinci yüzyılda yaşamış Fransız filozofu Blaise Pascal, 19 haziran

On dokuzuncu yüzyılda yaşamış Alman Opera bestecisi Richard Wagner, 22 mayıs

Marilyn Monroe
1 haziran

Tito
25 mayıs

BU burçta doğanlar durmadan bir şeyler denerler. Ama bir işi enine boyuna incelemeğe kalkışmazlar... Bir çözüm yolu bulduklarını sanınca, o iş mesele olmaktan çıkar artık, ilgileri geçer, hemen başka bir işin ardına düşerler. Çok gevezedirler, konuşmaktan son derece hoşlanırlar, kendilerini dinlemeğe de bayılırlar! Kimi zaman inanırlar da anlattıkları şeylere.

Uzun süren her şeyden tiksinirler. İnançlarını, görüşlerini, düşünüşlerini, hattâ mesleklerini bile durmadan değiştirirler. Baş düşmanları can sıkıntısıdır; uzun süren her şey (aşk bile) onların canını sıkar.

Hiç kimse, bu burçta doğanlar kadar kolay karar veremez; bir işe başladılar mı, bitmiş gözüyle bakarlar... Ama sonra yanıldıklarını anlıyacaklarmış, ne çıkar! «Yanılmak insanlara vergidir» deyip boyun eğerler, üzülmezler, kızmazlar, yanıldıklarını görmek umurlarında bile değildir. (Koç burcunda doğanlar yanıldıklarını anlayınca küplere binerler; Boğa burcundakiler yanıldıklarını anladıkları halde direnirler.) İkizlere herşey vız gelir, zararın neresinden dönersem kârdır, derler.

Canlı, eğlenceli, neşeli kişilerdir. Çağırıldıkları bir yerde, bir toplantıda ilgi çekici birşeylerin olmasını isterler, aradıklarını bulamayınca, kalkıp giderler.

Soru sormaya bayılırlar, durmadan birşeyler sorarlar, aldıkları ilk karşılıkla da yetinirler; doğru mu, yalan mı araştırmazlar. Yazılı olan her şeye inanırlar; hiç kuşkulu yanları yoktur: târife bu trenin 3.20 de mi kalkacağını yazıyor, demek ki, doğrudur, ne diye gidip bir de istasyon memuruna sormalı? Bu burçta doğanların en iyi başaracakları meslek gazeteciliktir. Zeki, bir işi hemen kavrıyan ve durmadan hareket halinde olan kişilerdir. Sorulariyle bir atom bilginini çileden çıkarabilecekleri gibi, hemen ardından Marilyn Monroe'yu da aynı şekilde terletebilirler. Heyecanlı, şakacı, hazırcevap, tek ayağının üstünde binbir kıtır atabilen sevimli erkeklerdir. Hele uydurdukları yalanları gazetelerde görürlerse pek keyiflenirler. Einstein'ın «görelilik nazariyesini» (rölativite nazariyesi) pek kavrıyamazlar ama sütun sütun yazı yazarlar hakkında, bu nazariye hoşlarına gitmiştir çünkü. Öyle ya iki kere ikinin dört ettiği gibi her şeyin görece (rölativ) olduğu da ortadadır işte! Mademki her şey göreceymiş (rölativmiş), o halde hiç bir şeyin üstünde fazla durmaya gelmez. Sizin gerçek dediğinize ben gerçek demiyebilirim! Doğruluğun da görece olduğu sonucuna vararak övünürler de...

Ciddî düşünceleri olan; bir takım inançlara saplanmış, ülkülerin ardına düşmüş insanlara acırlar, alay ederler onlarla. Soğuk, donmuş, katı, sevimsiz kişilerdir böyleleri onlar için.

Bu burçta doğanlar çok çabuk coşarlar, ama uzun sürmez bu coşkunlukları. Bugün bu inancın, yarın öbür inancın ardına düşerler... Bu iki inancın birbirine karşıt olması onların umurlarında değildir. Bu böyle olunca büyük işler başaramazlar tabiî, verimli de olamazlar. (Aynı işi yapmaktan sıkılırlar da ondan). Daha çok ayak işlerinden hoşlanırlar, bu çeşit işlerin sorumluluğu da yoktur. Röportajlar yapsın, birilerine bir yerler salık versinler; sayılarla oynasınlar, söylevler çeksinler; başka birilerin adına önemli işleri yoluna kosunlar; yataklı vagondan uçağa, uçaktan transatlantiğe, durmadan bir yerden bir yerlere gitsinler... Başlarını kaşıyacak vakitleri yoktur, ama ortada elle tutulur bir iş de görülmemiştir. Dinlenmek, bir şeyi incelemek, rahat etmek, onların bilmedikleri, sevmedikleri şeylerdir.

Belki avukatlık mesleğine atılabilirler, ama hiç bir zaman ünlü, ya da aranılan bir avukat olamazlar. Hele yargıçlığa hiç elverişli değillerdir. Verecekleri hüküm hiç bir zaman doğru olamaz... Onlar daha çok yazışmaktan, polemikten, gevezelikten hoşlanırlar! Belli bir şeyi ele geçirmekle övünmezler, çabuk ele geçirmiş olmakla övünürler. Afrikaya, Afrikayı görmek için gitmezler, yolculuk olsun diye giderler.

Hiç bir şeye inanmadıkları için bir şeye de bağlı değildirler. Bir meseleyi kökünden incelemeğe sabırları yoktur. Bu burçta doğanlar bilim adamı

Doğdunuz, nedir?

İkizler burcunda doğanların en çok sevdikleri şeyler:

Değişikliğe bayılırlar. Uzun yolculukları, akıllı görünmeyi, hareketli, olmayı, tartışmayı, konuşmalara girişmeyi, şakayı, yer değiştirmeyi, hicvetmeyi, özlü söz söylemeyi, hızlı olmayı, fiyakayı, fikir değiştirmeyi, modern olan her şeyi (güzel olduğundan değil, sadece moderndir diye), şıklığı, soru sormayı, gevezeliği ve durmadan bir şeyler yapmayı severler.

Tiksindikleri şeyler:

Uzun süren harşeyden tiksinirler... Ağır hareketlerden, yalnızlıktan, tabiata bağlılıktan, kendi içine kapanmaktan. (Erkekler: Evlilikten hiç hoşlanmazlar)

Bu burçta doğan erkeklerle evlenecek kadınlara bir kaç öğüt:

Onu kafese koyup evlenebildinizse sevgili bayan! Sakın artık suratlı olmayın; bir gününüz bir gününüze uymasın! Ama hep neşeli, güler yüzlü, şakacı bir kadın olmasını bilin. Evinize önem vermeseniz de olur... Evi barkı umurunda değildir kocanızın, ama bavullarınız hep hazır bulunsun. Sakın kıskançlık numaralarına yanaşmayın, çünkü kocanız kadınlara pek dayanamaz. Hemen her yerde bir kadın arkadaşı olacaktır. Bunlar ciddî aşklar değildir. Kocanızın pek para tutacağını ummuyorum, ama size de hiç sıkıntı çektirmiyecektir. Kavga etse bile uzun sürmez, hemen barışır. Ya da başını alıp gider. Güzelden ziyade albenisi (seksapeli) olan kadınlara düşkündür, siz de öyle olmıya çalışınız.

İKİZLER BURCUNDA DOĞDULAR

Ethem Yetkiner
1 haziran

Tevfik Sağlam
27 mayıs

Uğur Başaran
11 haziran

Celâl Şahin
22 mayıs

olurlarsa, bir kaç işi birden incelemeğe kalkışacaklardır; hem de bilinen ölçülere dayanarak değil, kendilerince bir yöntem bulup ona dayanarak inceliyeceklerdir. Kalıplara bağlı kalmaktan tiksinirler. Onlar, durmadan yol alan bir tren gibidirler, hiç bir istasyonda durmayan bir tren! Her şeyin geçiciliğine inanmışlardır, ama üzgün değildirler böyle olduğuna, zaten değişikliğe bayılan insanlardır. Değişiklik olsun da ne olursa olsun! Cinlere, perilere, kutsal şeylere pek inanmazlar; daha olmazsa, onlarla da anlaşma yoluna giderler! Hele savaşlara hiç ermez akılları. Bir işe akılları ermezse, «saçma» deyip bırakırlar.

Bu burçta doğanların içlerinden büyük bilginler çıkabilir... Parıldıyan bir zekâ ile yetinmezler, akıllı ve anlayışlı da olabilirler. Böyleleri sanki cenneti yeryüzüne indiren Tanrının elçileri gibidirler.

Bu burçta doğan kadınlar

Hazırcevap, akıllı, zeki, her işe yatkın, neşeli, iyimser, candan arkadaş olmayı bilen kadınlardır. Onlarla bir arada oldunuz mu canınız hiç sıkılmaz. Çoğu yüksek öğrenim yapmak ister; çoğu iş hayatına atılır. Lep demeden leblebiyi anlıyan kadınlardır. Bir işi herkesten önce kavrayıp bitiriverirler. (Yeter ki, o iş can sıkıcı bir iş olmasın) Şuradan buradan kaptıkları bilgilerle doludur kafaları, bir gramofon plâğı gibi. Köklü bir bilgileri olmamakla beraber, istendiği vakit çalınabilen bir plâk gibidirler. Bu yarım yamalak bilgileriyle karşısındakileri hayran bırakabilirler.

Sevimli, aydınlık yüzlü kızlardır; sevimliliklerinden çok, zekâlarının beğenilmesini isterler! Zekâlarını övmezseniz «aptal, anlamıyor» deyip geçiverirler.

Bu burçta doğan kadınların hemen her şeyden haberleri vardır, her yeni kitabı okumuşlardır. Zaten hangi kitabın okunması gerektiğini çok iyi bilirler. Tiyatroların ilk gecelerini hiç kaçırmazlar, gidemezlerse mutsuz olurlar. Dedikoduya bayılırlar... Kim ne demiş, kim ne yapmış, hepsini bilirler... Tatlı tatlı da anlatırlar duyduklarını. Gevezeliklerinden ya da akıllarına gelivereni söylemekten ötürü pot kırdıkları çok olur; biraz da sakardırlar, ama sevimlilikleriyle örterler bu yanlarını, kızamazsınız onlara. Bu burçta doğan erkekler gibi bekâr kalmayı istemezler; ama kendilerine hiç uymıyacak insanlarla evlenirler, uzun sürmez evlilikleri, boşanırlar. Güçtür onlara ayak uydurmak. Maymun iştahlılıkları yüzünden, neyi sevip neyi sevmediklerini pek kestiremezsiniz.

İKİZLER BURCUNDA DOĞMUŞ BAZI DÜNYA ŞÖHRETLERİ

Josephine Baker (Fransız kabare yıldızı)	**3 haziran 1906**
Paul Gauguin (Fransız ressamı)	**7 haziran 1848**
Edvard Grieg (Norveçli besteci)	**15 haziran 1843**
Alexander Puschkin (Rus yazarı)	**6 haziran 1799**
Rabindranath Tagore (Hind şairi)	**7 haziran 1861**
Victoria (İngiltere Kraliçesi)	**25 mayıs 1819**
Thomas Mann (Alman yazarı)	**6 haziran 1875**
Federico Garcia Lorca (İspanyol şairi)	**5 haziran 1899**
Pier Angeli (İtalyan film yıldızı)	**19 haziran 1932**
Walt Whitman (Amerikalı şair)	**31 mayıs 1819**
Diego Velasquez (İspanyol ressamı)	**6 mayıs 1599**
Errol Flynn (Amerikalı film yıldızı)	**20 haziran 1909**
Robert Schumann (Alman bestecisi)	**8 haziran 1810**
Eva Bartok (Macar asıllı film yıldızı)	**18 haziran 1929**
Richard Strauss (Alman bestecisi)	**11 haziran 1864**
Susan Hayward (Amerikalı film yıldızı)	**30 haziran 1918**

Gelecek sayımızda

YENGEÇ BURCUnda
(21 haziran - 22 temmuz)
doğanların karakter
tahlilini vereceğiz.

İKİZLER BURCU
mayıs - 20 haziran)

Hangi Burçta Doğdunuz, Karakteriniz nedir?

İKİZLER BURCUNDA DOĞDULAR

Sabık İngiliz Başvekili Anthony Eden
12 haziran

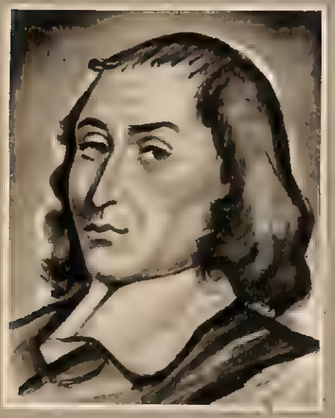

On yedinci yüzyılda yaşamış Fransız filozofu Blaise Pascal, 19 haziran

16. sayımızda; Boğa Burcu'nda doğmuş olanların karakter tahlillerini vermiştik. Bu sayımızda da İkizler Burcu'nda, yani 22 mayıs - 20 haziran arasında doğanları ele alıyoruz. Sunduğumuz bu karakter tahlilleri, bu konuda tanınmış bir uzman olan Dr. V. M. von Winter'in «İnsan Tipleri» adlı eserinden alınmıştır. Bu tahlillerin «yıldız falı» ile hiçbir ilgisi yoktur, yani yarın ne olacağını, bugün nasıl davranmak gerektiğini bildirmemekte, sadece aynı burçta doğmuş insanların müşterek vasıflarını incelemeğe çalışmaktadır. Değerli okuyucularımızın ısrarı üzerine, bu nüshadan itibaren burçlara göre hazırlanmış karakter tahlillerini her hafta vereceğiz...

TÜRKÇESİ: ADALET CİMCOZ

BU burçta doğanlar durmadan bir şeyler denerler. Ama bir işi enine boyuna incelemeğe kalkışmazlar... Bir çözüm yolu bulduklarını sanınca, o iş mesele olmaktan çıkar artık, ilgileri geçer, hemen başka bir işin ardına düşerler. Çok gevezedirler, konuşmaktan son derece hoşlanırlar, kendilerini dinlemeğe de bayılırlar! Kimi zaman inanırlar da anlattıkları şeylere.

Uzun süren her şeyden tiksinirler. İnançlarını, görüşlerini, düşünüşlerini, hattâ mesleklerini bile durmadan değiştirirler. Baş düşmanları can sıkıntısıdır; uzun süren her şey (aşk bile) onların canını sıkar.

Hiç kimse, bu burçta doğanlar kadar kolay karar veremez; bir işe başladılar mı, bitmiş gözüyle bakarlar... Ama sonra yanıldıklarını anlıyacaklarmış, ne çıkar! «Yanılmak insanlara vergidir» deyip boyun eğerler, üzülmezler, kızmazlar, yanıldıklarını görmek umurlarında bile değildir. (Koç burcunda doğanlar yanıldıklarını anlayınca küplere binerler; Boğa burcundakiler yanıldıklarını anladıkları halde direnirler.) İkizlere herşey vız gelir, zararın neresinden dönersem kârdır, derler.

Canlı, eğlenceli, neşeli kişilerdir. Çağırıldıkları bir yerde, bir toplantıda ilgi çekici birşeylerin olmasını isterler, aradıklarını bulamayınca, kalkıp giderler.

Soru sormaya bayılırlar, durmadan birşeyler sorarlar, aldıkları ilk karşılıkla da yetinirler; doğru mu, yalan mı araştırmazlar. Yazılı olan her şeye inanırlar; hiç kuşkulu yanları yoktur: târife bu trenin 3.20 de mi kalkacağını yazıyor, demek ki, doğrudur, ne diye gidip bir de istasyon memuruna sormalı? Bu burçta doğanların en iyi başaracakları meslek gazeteciliktir. Zeki, bir işi hemen kavrıyan ve durmadan hareket halinde olan kişilerdir. Sorularıyle bir atom bilginini çileden çıkarabilecekleri gibi, hemen ardından Marilyn Monroe'yu da aynı şekilde terletebilirler. Heyecanlı, şakacı, hazırcevap, tek ayağının üstünde binbir kıtır atabilen sevimli erkeklerdir. Hele uydurdukları yalanları gazetelerde görürlerse pek keyiflenirler. Einstein'ın «görelilik nazariyesini» (rölativite nazariyesi) pek kavrıyamazlar ama sütun sütun yazı yazarlar hakkında, bu nazariye hoşlarına gitmiştir çünkü. Öyle ya iki kere ikinin dört ettiği gibi her şeyin görece (rölativ) olduğu da ortadadır işte! Mademki her şey göreceymiş (rölativmiş), o halde hiç bir şeyin üstünde fazla durmaya gelmez. Sizin gerçek dediğinize ben gerçek demiyebilirim! Doğruluğun da görece olduğu sonucuna vararak övünürler de...

Ciddî düşünceleri olan; bir takım inançlara saplanmış, ülkülerin ardına düşmüş insanlara acırlar, alay ederler onlarla. Soğuk, donmuş, katı, sevimsiz kişilerdir böyleleri onlar için.

Bu burçta doğanlar çok çabuk coşarlar, ama uzun sürmez bu coşkunlukları. Bugün bu inancın, yarın öbür inancın ardına düşerler... Bu iki inancın birbirine karşıt olması onların umurlarında değildir. Bu böyle olunca büyük işler başaramazlar tabiî, verimli de olamazlar. (Aynı işi yapmaktan sıkılırlar da ondan). Daha çok ayak işlerinden hoşlanırlar, bu çeşit işlerin sorumluluğu da yoktur. Röportajlar yapsın, birilerine bir yerler satık versinler; sayılarla oynasınlar, söylevler çeksinler; başka birilerin adına önemli işleri yoluna kosunlar; yataklı vagondan uçağa, uçaktan transatlantiğe, durmadan bir yerden bir yerlere gitsinler... Başlarını kaşıyacak vakitleri yoktur, ama ortada elle tutulur bir iş de görülmemiştir. Dinlenmek, bir şeyi incelemek, rahat etmek, onların bilmedikleri, sevmedikleri şeylerdir.

Belki avukatlık mesleğine atılabilirler, ama hiç bir zaman ünlü, ya da aranılan bir avukat olamazlar. Hele yargıçlığa hiç elverişli değillerdir. Verecekleri hüküm hiç bir zaman doğru olamaz... Onlar daha çok yazışmaktan, polemikten, gevezelikten hoşlanırlar! Belli bir şeyi ele geçirmekle övünmezler, çabuk ele geçirmiş olmakla övünürler. Afrikaya, Afrikayı görmek için gitmezler, yolculuk olsun diye giderler.

Hiç bir şeye inanmadıkları için bir şeye de bağlı değildirler. Bir meseleyi kökünden incelemeğe sabırları yoktur. Bu burçta doğanlar bilim adamı olurlarsa, bir kaç işi birden incelemeğe kalkışacaklardır; hem de bilinen ölçülere dayanarak değil, kendilerince bir yöntem bulup ona dayanarak inceliyeceklerdir. Kalıplara bağlı kalmaktan tiksinirler. Onlar, durmadan yol alan bir tren gibidirler, hiç bir istasyonda durmayan bir tren! Her şeyin geçiciliğine inanmışlardır, ama üzgün değildirler böyle olduğuna, zaten değişikliğe bayılan insanlardır. Değişiklik olsun da ne olursa olsun! Cinlere, perilere, kutsal şeylere pek inanmazlar; daha olmazsa, onlarla da anlaşma yoluna giderler! Hele savaşlara hiç ermez akılları. Bir işe akılları ermezse, «saçma» deyip bırakırlar.

Bu burçta doğanların içlerinden büyük bilginler çıkabilir... Parıldıyan bir zekâ ile yetinmezler, akıllı ve anlayışlı da olabilirler. Böyleleri sanki cenneti yeryüzüne indiren Tanrının elçileri gibidirler.

On dokuzuncu yüzyılda yaşamış Alman Opera bestecisi Richard Wagner, 22 mayıs

Marilyn Monroe
1 haziran

Tito
25 mayıs

İkizler burcunda doğanların en çok sevdikleri şeyler:

Değişikliğe bayılırlar. Uzun yolculukları, akıllı görünmeyi, hareketli, olmayı, tartışmayı, konuşmalara girişmeyi, şakayı, yer değiştirmeyi, hicvetmeyi, özlü söz söylemeyi, hızlı olmayı, fiyakayı, fikir değiştirmeyi, modern olan her şeyi (güzel olduğundan değil, sadece moderndir diye), şıklığı, soru sormayı, gevezeliği ve durmadan bir şeyler yapmayı severler.

Tiksindikleri şeyler:

Uzun süren herşeyden tiksinirler... Ağır hareketlerden, yalnızlıktan, tabiata bağlılıktan, kendi içine kapanmaktan. (Erkekler: Evlilikten hiç hoşlanmazlar)

Bu burçta doğan erkeklerle evlenecek kadınlara bir kaç öğüt:

Onu kafese koyup evlenebildinizse sevgili bayan! Sakın artık suratlı olmayın; bir gününüz bir gününüze uymasın! Ama hep neşeli, güler yüzlü, şakacı bir kadın olmasını bilin. Evinize önem vermeseniz de olur... Evi barkı umurunda değildir kocanızın, ama bavullarınız hep hazır bulunsun. Sakın kıskançlık numaralarına yanaşmayın, çünkü kocanız kadınlara pek dayanamaz. Hemen her yerde bir kadın arkadaşı olacaktır. Bunlar ciddî aşklar değildir. Kocanızın pek para tutacağını ummuyorum, ama size de hiç sıkıntı çektirmiyecektir. Kavga etse bile uzun sürmez, hemen barışır. Ya da başını alıp gider. Güzelden ziyade albenisi (seksapeli) olan kadınlara düşkündür, siz de öyle olmıya çalışınız.

İKİZLER BURCUNDA DOĞDULAR

Ethem Yetkiner
1 haziran

Tevfik Sağlam
27 mayıs

Uğur Başaran
11 haziran

Celâl Şahin
22 mayıs

Bu burçta doğan kadınlar

Hazırcevap, akıllı, zeki, her işe yatkın, neşeli, iyimser, candan arkadaş olmayı bilen kadınlardır. Onlarla bir arada oldunuz mu canınız hiç sıkılmaz. Çoğu yüksek öğrenim yapmak ister; çoğu iş hayatına atılır. Lep demeden leblebiyi anlıyan kadınlardır. Bir işi herkesten önce kavrayıp bitiriverirler. (Yeter ki, o iş can sıkıcı bir iş olmasın) Şuradan buradan kaptıkları bilgilerle doludur kafaları, bir gramofon plâğı gibi. Köklü bir bilgileri olmamakla beraber, istendiği vakit çalınabilen bir plâk gibidirler. Bu yarım yamalak bilgileriyle karşısındakileri hayran bırakabilirler. Sevimli, aydınlık yüzlü kızlardır; sevimliliklerinden çok, zekâlarının beğenilmesini isterler! Zekâlarını övmezseniz «aptal, anlamıyor» deyip geçiverirler.

Bu burçta doğan kadınların hemen her şeyden haberleri vardır, her yeni kitabı okumuşlardır. Zaten hangi kitabın okunması gerektiğini çok iyi bilirler. Tiyatroların ilk gecelerini hiç kaçırmazlar, gidemezlerse mutsuz olurlar. Dedikoduya bayılırlar... Kim ne demiş, kim ne yapmış, hepsini bilirler... Tatlı tatlı da anlatırlar duyduklarını. Gevezeliklerinden ya da akıllarına gelivereni söylemekten ötürü pot kırdıkları çok olur; biraz da sakardırlar, ama sevimlilikleriyle örterler bu yanlarını, kızamazsınız onlara. Bu burçta doğan erkekler gibi bekâr kalmayı istemezler; ama kendilerine hiç uymıyacak insanlarla evlenirler, uzun sürmez evlilikleri, boşanırlar. Güçtür onlara ayak uydurmak. Maymun iştahlılıkları yüzünden, neyi sevip neyi sevmediklerini pek kestiremezsiniz.

İKİZLER BURCUNDA DOĞMUŞ BAZI DÜNYA ŞÖHRETLERİ

Josephine Baker (Fransız kabare yıldızı)	3 haziran 1906
Paul Gauguin (Fransız ressamı)	7 haziran 1848
Edvard Grieg (Norveçli besteci)	15 haziran 1843
Alexander Puschkin (Rus yazarı)	6 haziran 1799
Rabindranath Tagore (Hind şairi)	7 haziran 1861
Victoria (İngiltere Kraliçesi)	25 mayıs 1819
Thomas Mann (Alman yazarı)	6 haziran 1875
Federico Garcia Lorca (İspanyol şairi)	5 haziran 1899
Pier Angeli (İtalyan film yıldızı)	19 haziran 1932
Walt Whitman (Amerikalı şair)	31 mayıs 1819
Diego Velasquez (İspanyol ressamı)	6 mayıs 1599
Errol Flynn (Amerikalı film yıldızı)	20 haziran 1909
Robert Schumann (Alman bestecisi)	8 haziran 1810
Eva Bartok (Macar asıllı film yıldızı)	18 haziran 1929
Richard Strauss (Alman bestecisi)	11 haziran 1864
Susan Hayward (Amerikalı film yıldızı)	30 haziran 1918

Gelecek sayımızda

YENGEÇ BURCUnda
(21 haziran - 22 temmuz)
doğanların karakter tahlilini vereceğiz.

Sukarno İstanbulda

Hayat ekibi Endonezya Cumhurbaşkanının, İstanbulu ziyareti esnasında okuyucularına daha iyi tanıtacak şekilde yakın plândan fotoğrafını çekmeye çalıştı. İşte bunlardan birkaçı.

AYAKKABICIDA — Dost Endonezyanın Devlet Başkanı, Beyoğlundaki ayakkabı mağazalarından birine de uğradı.

DR. HONORİS CAUSA — Ekselâns Sukarno'ya İstanbul Üniversitesi, Hukuk Fakültesi Fahrî Hukuk Doktorluğu pâyesini mûtat merasimle tevcih etti. Fotoğraf törende Sukarno'yu tesbit ediyor.

SAVARONA'DA — Sukarno, Savarona ile bir Marmara gezisi yaptı ve donanmayı teftiş etti. Kıymetli misafirimiz Sukarno, Savarona yatının şeref defterini imzalıyor.

Endonezya Cumhurbaşkanı Şerefine verilen

Dolmabahçedeki Balo

Endonezya Cumhurbaşkanı Dr. Ahmet Sukarno'nun İstanbul ziyaretinin en önemli olaylarından biri de Dolmabahçe Sarayında verilen muhteşem balo idi. Şehrimizin birçok tanınmış simaları o gece, dünyanın en büyük avizelerinden birinin göz kamaştırıcı ışıkları altında toplandılar. Balodan birkaç köşe veriyoruz.

SARAYA GELİŞ — İki dost devlet başkanı, Ekselâns Sukarno ile Sayın Celâl Bayar, Dolmabahçe Sarayının büyük salonuna giriyor. Davetliler, misafiri hararetle karşılıyorlar.

DENİZCİLER KÖŞESİ — Donanmamızın genç subayları eşleriyle birlikte baloda. Ön sırada soldan sağa: Zineti Tamer, Muazzez Erokay, Sevim Ocaklılar, Sevim Gençay. Arkada soldan: Turgut Reis denizaltısı Yzb.larından Feyzi Erokay ve Ali Gençay, Preveze denizaltısında Kd. Ütğm. Kayhan Tamer, Sabri Başak ve Gemlik gemisi Kd. Ütğm.lerinden Bülent Ocaklılar.

Hariciye Vekili Fatin Rüştü Zorlu, Seramikçi Füreyya (ortada) ve İzzet Melihin kızı Şirin Devrim ile birlikte.

İki kadın doktorumuz, Pakize Tarzı (solda) ve Cerrahpaşa Hastanesi dahiliye uzmanı Hatice Açıkalın bir hasbıhalde. Dr. Hatice Açıkalın, Roma Büyük Elçimiz Cevat Açıkalın'ın kardeşidir.

HUKUKÇULAR KÖŞESİ VE BİR ŞARKICI — Soldan sağa: Avukat Tacettin Sırmalı, Avukat Zuhal Yenen, Avukat Faruk Saner, Neclâ Saner, Ayten Gençer, Selâhattin Saner, Şan Saner, Hukuk Fakültesi Dekanı Profesör Hıfzı Timur'un kızı Gülşin Timur.

Afganistan Maslahatgüzarı Muhammet İbrahim (solda) ile eşi Azize İbrahim. T. Ü. Mimari Fakültesi Dekanı Kemal Ahmet Aru, Jale İnan ve Teknik Üniversite Rektörü Profesör Mustafa İnan.

Dolmabahçe balosunun en renkli ve hareketli köşelerinden biri de Cumhuriyet Merkezimiz Sayın Celâl Bayar'ın şeref verdikleri köşe idi. Bu köşe bütün balo devamınca Devlet Başkanımıza hürmetlerini bildirmek için gelen simalarla dolup taştı.

12 KİMONOLUK ELBİSE — Nikâh sabahı saat altıda, saraydan gönderilen eski model, kestane rengi Mercedes marka bir otomobil halk çocuğu Miçiko Şoda'yı babasının evinden alarak saraya götürdü. Sarayda Miçiko'nun düz, spor kesilmiş saçlarını orta çağlardan kalma geleneğe uygun olarak Japon prensesterinin tuvalet şekline sokuncaya kadar üç saat uğraşılması icabetti. Elbisesi on iki kimonodan müteşekkildi. Prensin sırtında ise koyu portakal rengi merasim elbisesi vardı.

Bu mâbede İmparator ile İmparatoriçe bile girememişlerdi!

2600 Yıllık Bir Tören

Japon Veliahtı Akihito'nun geçenlerde halktan bir kız olan Miçiko ile evlenmesi, 2600 senelik bir Japon geleneğini yıkmıştı. Ancak, nikâh merasiminde Japon saray ananesine de harfi harfine riayet edilmişti. Bu sahifelerdeki resimler, nikâhı bütün safhalariyle gösteren ve memleketimize yeni gelmiş olan bir röportaja aittir. 2600 sene evvel evlenen bir Japon İmparatoru da bu resimlerde gösterilen merasime tâbi tutulmuştu.

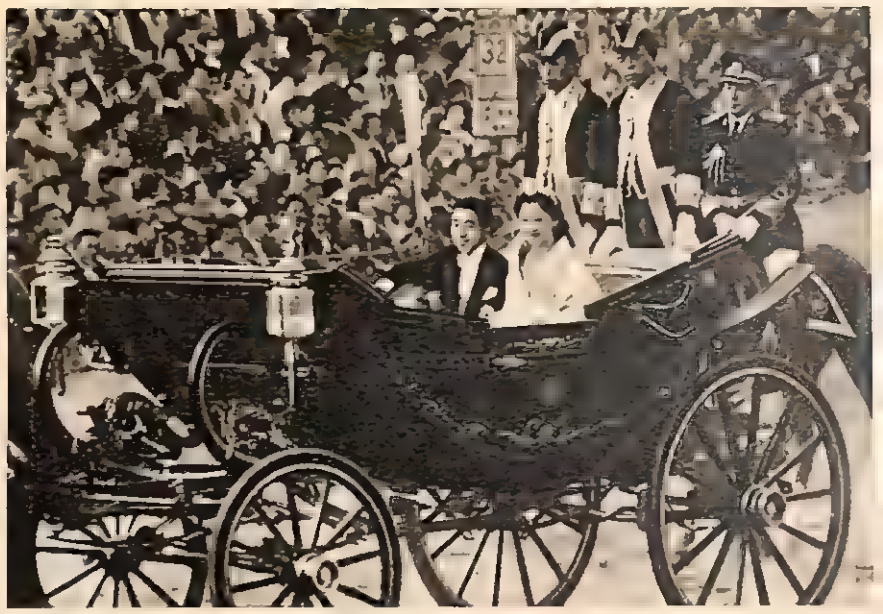

ECDADA HABER — Japon geleneklerine göre, umumi yerlerde prens daima önde yürüyecek, prenses onu takibedecekti. Nikâhtan sonra, diğer bir geleneğe uyarak evlendiklerini haber verdikleri ecdadın kabirlerini ziyaretten dönerlerken, Prens Akihito önden yürüyor, eşi Miçiko da epey bir aralıkla onu takibediyordu.

İMPARATORLA İMPARATORİÇEYE HABER — Nikâhtan sonra gelin ve güveyi, hususi dairelerine çekilerek kıyafet değiştirmişler; Prens frak, Prenses de altın sırma işlemeli beyaz bir elbise giymişti. Saat 14 te İmparator ve İmparatoriçe tarafından kabul edilerek evlendiklerini onlara resmen bildirdiler. Saat 18 de

MUKADDES MÂBET — Nikâhın yapılacağı mâbedin dış bahçesinde 869 kişilik, gayet dikkatle seçilmiş bir misafir kalabalığı vardı. Gelenek dolayısiyle İmparator ile eşi nikâh törenine katılmamışlardı. Mamafih bahçedekiler de törenden fazla birşey göremediler. Çünkü mukaddes mâbede Miçiko, Prens (solda en önde), başmabeyincisi, eteğini taşıyan uşağı, hanedandaki rütbesini temsil eden 700 yıllık kılıcı hâmil bir mabeyinci ve beyaz elbiseli Şinto rahibinden başka kimse girememişti.

YENİ HAYATA DOĞRU — Prens ve Prenses nikâh töreninin yapıldığı İmparatorluk Sarayından, içinde yaşıyacakları beş mil ötedeki Doğu Sarayına, pas rengi bir araba ile gittiler. Düğün dolayısiyle her yer tatil edilmiş, genel af ilân edilerek 100.000 mahkûm serbest bırakılmış, aynı gün 10.000 çift daha evlenmişti. Yol güzergâhına toplananlar 500.000 i geçiyordu.

Doğu Sarayına çekilen Prens ve Prenses akşam yemeğini erken yediler. Kendilerini televizyonda seyrettiler ve saat 22 de Sarayın ışıkları söndü.

KANUNİ SERGİSİ

Topkapı Sarayının Akağalar kapısı yanında «Kanuni Sultan Süleyman Sergisi» halen ziyaretçilere açık bulundurulmaktadır. Bu sergide; tarihin (Yeni Çağ) diye vasıflandırdığı bir devirde, Osmanlı Türklerinin sevk ve idare mesuliyetini üzerine almış, kendi saltanatını şan ve şeref destanları ile kapamış bulunan Kanuni devrini tasvir eden 138 parça eşya gösterilmektedir. Sade bir dekor içinde teşhir edilen bu eşyalarda insan, Kanuni devrindeki giyim ve kuşam zarafetini, siyaset üstünlüğünü, sosyal adalet anlayışını, müthiş savaş gücünü, maarif ve sanat sahasındaki kalkınma hamlesinin azametini bulmakta güçlük çekmiyor...

Sergi, XVI. yüzyıldaki Türk medeni seviyesinin seyredilmeğe değer bir panoramasıdır.

DÜRÜST KANUNİ

Kanuni'nin başarısının başlıca sebeplerinden biri, Türk dünyasına hizmet eden ilim ve idare adamlarına karşı daima çok dürüst ve müsamahakâr davranmış olmasıdır. O devri yaşamış olanların dilinden aktardığımız aşağıdaki fıkralar, ondaki hoşgörürlüğün derecesini göstermesi bakımından çok ilgi çekicidir.

Kanuni, büyük makam sahiplerinin, hak sahibi küçükleri ezmesine müsaade etmezdi. Meşhur Nişancı (Padişah fermanlarının yazıcısı) ve Kanunnâme müellifi, Şahnâmeci, Tabakat al-Memâlik isimli tarih kitabının yazarı Celâlzade Mustafa Çelebi'yi, Sadrazam Rüstem Paşa sevmezdi. Yerine oğlunu tâyin ederek onu emekliye ayırmak isterdi. Büyük hükümdar bunu duyduğu zaman:

«Tazeliğinde bize hizmet eyledi. Pîrlik vaktinde ellere muhtaç mı eyleyelim?»

Diye itiraz etmiş ve Nişancılık imtiyazlarına emekliliğinde de sahip olmasını ferman eylemişti.

.....

Meşhur Humayunnâme (Kalila ve Dimne) mütercimi Mevlâna Ali bin Salih, mükemmel bir uslûpla yazdığı kitabını bitirince, iki nüsha olarak temiz ettirir. Birini saadetli Hünkâr Sultan Süleymana, diğerini de Sadrazama, sözde tarihçi, Lûtfi Paşaya hediye etmek için ikindi dîvanına götürür. Bu esere yirmi yıl ömür tükettiğini, Padişahlar için ibret verici hikâyelerle dolu olduğunu söyler.

Kendisi müellif geçinen Lûtfi Paşa hiç oralı olmaz. Eseri eline almaya lüzum hissetmeksizin:

«Yazık... Vaktini öldürmüşsün!... Bu kitabı yazmaktansa, şarî mesele yazman daha iyi olurdu.»

Diye bir de başa kakar. Fakat ne olsa okumuş adam. Müellifin şaşkın haline acır. Uşağına:

«Şu kitapları al...» diye emreder.

Sekbanbaşı Ramazanzade, o sırada defteremini idi. Paşa gidince yazarın arkasından uşağa 50 altın vererek bu kitabı satın alır. İkinci nüsha Padişaha ulaşır. Kanuni Sultan Süleyman o gece, kendisine gönderilmiş bu kitabı merak edip, ilk sahifesini okumaya durunca hikâyelere hâkim fikirlerin üstünlüğüne, uslûbuna hayran kalır. Sabahadek uyumaksızın kitabı bitirir. Ertesi gün, müellifini Bursa Kadılığına ferman buyurur.

Lûtfi Paşa buna itiraz eder:

«Devletlûm... Burada bunca inayete müstahak mülâzımlar, köşesine çekilmiş kanunşinas müderrisler var. Bursa Kadılığını onlardan birine inayet buyurun... Kuluna başka bir memuriyet verelim...»

«Ol Mollanın faziletini sen bilemezsin, ben bilirim...» buyurur.

.....

Mevlâna Muhiddin Arapzade, Semâniye - Fatih medreselerinde müderris iken, Şeyhülislâm danişmendlerinden Menteşeli Muhiddin'i derslerinde muallim yardımcısı olarak çalıştırmağa kalkışmıştı! Oysaki Menteşeli'nin ilmî rütbesi bu vazifeyle telif edilemezdi.

Arapzade dayatınca, durum Şeyhülislâm Ebussuut Efendi'ye duyuruldu. O da ateş püskürerek Sultan Süleyman'a oldukça ağır bir dille şikâyetnamesini yazdı. Muhiddin Arapzade Dîvan'a çağırıldı. Tekdir ve azledildi. Bursaya sürgün edildi. Halbuki Arapzade arkalı bir adamdı. Rumeli Kazaskeri Bostân Efendi kayınpederi idi. O, Anadolu Kazaskerini de yanına alarak, Muhiddin Arapzadenin affedilmesi için Ebussuda gittiler. Ayağı turabına yüz sürdüler. Fakat bu işe yaramadı. Sultan Süleyman, aradan iki sene geçtikten sonra Fatih, onu takiben de Süleymaniye medresesine yine müderris olarak tâyin etmekle, Arapzade'nin ilmî itibarını iade etti.

Duvarda, Kanuni'ye ait asılı seccade; Kaplan derisinden dövme deri işçiliğimizin bir şaheseridir.

İmparatorluğa hükmeden kuvvetin sırrı, bu kılıçların Kanuni eliyle kullanılmasındaki hünerdi.

ŞAH - NÂME - İ ÂL - İ OSMAN

Sergide teşhir edilen en mühim eşyalardan birisi de, Ali bin Timur Bey Şirvani'nin 69 minyatürlü ve 617 sahifelik Fars diliyle Kanuni'nin devrini tasvir eden büyük eseridir. Burada bulunan bir minyatürün reprodüksiyonunu 16 - 17. sahifelerimizde sunuyoruz.

بلتشریف پابوس خویشش رساند

بپرسید از راه و پیشش نشاند

نمودش بسی لطف خاطر پسند

رساندش بمعراج جاه بلند

FOTOĞRAF : FERİT CAN

Hayat

BARBAROS HAYRETTİN, KANUNİ SULTAN SÜLEYMAN'IN HUZURUNDA

Üç Hafta

5

YAZAN: ELINOR GLYN — ÇEVIREN: FIKRET ARIT

SESI gayet hafif çıkıyor, yarı kapalı parlak gözleri, bebeklerinden yeşil alevler fışkırıyormuş gibi Paul'ün beynini yakıyordu. Paul:

«İşte ben de bunu istiyorum» diye mırıldandı.

«Neye mal olacağını hiç hesap ettin mi Paul? Gözyaşı — kan — ıstırap... Biraz bekle güzel Paul.»

Paul donmuş gibi geri çekildi. Kadın toparlandı. Yastıkları etrafına çekti. Oyun oynıyan bir çocuk gibi bu yastıkların içine gömüldü. Büyük kitaplardan birini aldı. Son derece mâsum bir yüzle Paul'e bakarak:

«Şimdi seninle peri masalları okuyacağız Paul.» dedi.

Paul bir kelime konuşamıyacak kadar büyük bir heyecan içinde idi. Bu kadını tanıdığı günden beri bir hayli tekâmül etmiş olmasına rağmen âni değişiklikler onun kolay hazmedeceği şeyler değildi. Sapsarı bir yüzle ve bütün sinirleri titriyerek koltuğun arkalığına yaslandı.

Kadın kederli bir sesle:

«Paul» dedi. «Yarın belki daha mâkul, daha beşerî olurum. Fakat bugün kaprisli ve aksiyim. Eziyet edilmemem lâzım. Sana Apuleius'un 'Altın Eşek' adındaki bu nefîs kitabından Psyche (Yunan mitolojisinde Eros'un sevgilisi farzolunan ve ölmezlik timsali olarak tasvir edilen kelebek kanadlı güzel kız) ile Cupid (Eski Roma'da aşk mabudu) in hikâyesini okuyacağım. Böyle yağmurlu bir hava için güzel bir hikâyedir bu. Sonra yalnız ikimiziz. Sen ve ben...»

«Okuyun...»

Kadın yumuşak, tatlı bir sesle Lâtince okumağa başladı. Paul Lâtinceyi unutmuştu. Kadının bu dili de Ingilizce gibi gayet iyi bildiği anlaşılıyordu.

Bu ses onu teskin etti. Berrak suların aktığı çiçekli bir ülkede dolaşır gibiydi. Bir müddet sonra kadın başını kaldırdı. Kedi gibi o âni davranışlarından biri ile kalkarak Paul'ün kanepesinin ardına geçti. Öne doğru eğildi. Kulağına:

«Paul» diye fısıldadı. «Sana kötü mü davrandım bugün? Ne yapayım elimde değildi. Şeytan içimde bugün. Şimdi de şarkı söylemek istiyorum.»

Yeniden heyecanlanan Paul:

«Söyleyin» dedi.

Kadın az ötedeki kitarayı aldı. Tatlı bir sesle, Paul'ün anlamadığı bir dilde, o güne kadar hiç duymadığı fakat kendisini iliklerine kadar titreten bir melodi çalmağa başladı. Istırabı terennüm eden nefîs bir parçaydı bu. Paul bu müziğe daha fazla tahammül edemiyeceğini anladığı sırada kadın kitarayı bir tarafa fırlatarak tekrar koltuğun ardından Paul'e eğildi. Kulağına yabancı kelimeler fısıldıyarak saçlarını okşamağa başladı.

Paul çok genç ve çok tecrübesizdi. Tamamiyle teslim olmuş ve onun hâkimiyetine girmişti. Fakat yaradılış bakımından kafa ve vücutça zayıf bir insan değildi. Bu haller tahammül edemiyeceği şeylerdi:

«Eziyet edilmemen lâzım, değil mi?» diye heyecanla söylendi. «Allahım... Beni deli ediyorsun, sonra eziyetten dem vuruyorsun. Kim kime eziyet ediyor? Heykel miyim ben? Masa, sandalye yahut şuradaki kaplan derisi gibi ölü müyüm? Değilim... Değilim...»

Kadını kollarına aldı. Ustaca olmamakla beraber hırs ve kuvvetle öpmeğe başladı:

«Bir gün seni birisi öldürecek. Fakat daha önce — ben senin âşıkın olacağım.»

Kadın soluk soluğa idi. Bir kutu kibriti tutuşturan bir çocuğun şaşkınlığı ile ona baktı. Ne serkeş, ne haylaz bir oyuncaktı bu. Bir parça dokunmakla nasıl da ateş almıştı...

Paul'ün kuvvetli kolları onu öyle sarmıştı ki kımıldıyamıyordu. O zaman güldü. Neşe ile güldü:

«Güzel vahşi» diye fısıldadı. «Seviyor musun beni? Söyle seviyor musun?»

«Seni sevmek mi? Allahım... Büyük Allahım. Sevmek haaa... Senin için çıldırıyorum kıraliçem... Bunu sen de biliyorsun...»

O zaman kadın dünyanın bütün oksamalarının içinde eridiği bir sesle:

«Öyleyse sana birçok şeyler öğreteceğim Paul» dedi. «Herşeyden önce de yaşamayı öğreteceğim.»

.....

Yarı yanmış kütükler etrafa altın kıvılcımlar saçarak devrildi. Alevler fırladı. Kütükler çatırtı ile yanmağa başladı...

VII

O gece kadın yemeğe Paul'den sonra geldi. Nefîs bir kadife elbise giymişti. Paul'ün masasının önünden geçerek yerine oturdu. Yüzünde onunla tanışıklığını belli edecek en ufak bir ifade yoktu. Paul böyle birşey beklememekle beraber yine de kalbi burkutdu. Kadının tutumu onu ilk gördüğü gecedeki gibi idi. Önüne getirilen nefîs yemeklerden birer parça alıyor, yanındaki masalardan ve o masalarda oturanlardan tamamiyle habersiz görünüyordu.

Salonda kendilerinden başka o Ingiliz ailesi ile daha ötede iki yaşlı erkek vardı. Paul onların kadına — kendi kadınına — bakışlarından rahatsız oldu. Fakat bu kadının kendine ait olduğunu bilmek ne büyük bir zevkti. Mamafih dört gece önce o da kadının her hareketini tenkit eden, hırsını şaraptan alan bir yabancıdan başka birşey değildi. Halbuki artık ne kadar değişmişti. Herşeyi başka bir gözle görüyor, her sesi başka kulaklarla dinliyordu. Dikkati bile değişmiş, keskinleşmişti. Önündeki masa örtüsüne, bardağa, salonun biçimine, eşyalarına anlıyan bir gözle bakıyordu.

Ne tahammül edilmez kimselerdi o Ingiliz ailesi. Pembe yanakları, tüy gibi saçları ile ne mânasız bir kızdı o öyle. Kadın saçı siyah ve iri iri dalgalı olmalıydı. Neden şapka giymemişlerdi hem? Ingiliz oldukları ve her yerde kendi usullerini tatbik etmek istedikleri için, değil mi?

Kadifeler içindeki kıraliçesine bakarken bunları düşünüyordu. Onunla yalnız kendilerinin bildiği bir sırrı, bir aşk sırrını paylaşmak ne güzeldi. Bunlar, bu sırrı değil bilmek, tahmin dahi etseler di yüzleri ne şekil alırdı acaba? Bu düşünce Paul'ü için için güldürdü.

Büyük bir dikkatle kadını tetkik ediyordu. Ne iyi biliyordu kendisine yakışanı. Ne kadar sakin, kibar, asîl bir hali vardı. O küçük Yunanlı başı ne kadar mütehakkim, ne kadar kendinden emindi.

Yaşının yahut milliyetinin ne önemi vardı? O kendisinin olduktan sonra neyin önemi vardı sanki? Bu düşünce ile kalbi tekrar çarpmağa, gece için hayaller kurmağa başladı.

Acaba yemekten sonra onu yine taraça üstündeki odaya çağıracak mıydı? Yoksa vakit geçirmek için başının çaresine mi bakmalıydı? Saadetten sarhoş bir halde ayrıldıkları zaman gece için hiçbir şey konuşmamışlardı. Birbirlerine hayırlı geceler dilemeden yatmalarına imkân var mıydı?

Kalkmadan az önce bakışları karşılaştı. Kadın vazodan aldığı kırmızı bir gülü dudaklarına götürdü. Ve dışarı çıktı.

Yağmur hâlâ durmadan yağıyordu. Hiçbir şey taraçaya çıkmasını mâzur gösteremezdi. En iyisi holde oturup beklemekti. Herhalde çok geçmeden Dmitry bir mektupla görünürdü. Fakat saat yirmi iki olduğu halde kimse görünmedi. O sırada Ingiliz ailesinin genç oğlu Percy Trevellion yanına gelmiş, vakit geçirmek için bilârdo oynamayı teklif ediyordu. Paul bilârdoyu severdi. Fakat bu gece imkânı mı vardı bilârdo oynamasının?

Başının ağrıdığını söyledi. Konuşmayı kısa kesmek için de Mabel Trevellion'un bakışlarını peşinde sürüyerek dairesine çıktı.

Genç kız annesine:

«Anne dikkat ettin mi, yemekte o yabancı kadına nasıl bakıyordu?» dedi. «Ne budala şey bu erkekler. Oda hizmetçimizin dediğine bakılırsa grandüşes miymiş, kıraliçe miymiş neymiş. Öyle birşey. Takma adla seyahat ediyormuş. Buraya da hava değiştirmek için gelmiş. Çok basit, acayip bir kadın, değil mi anne? Üstelik yaşlı da...»

Dünya görmüş bir kadın olan annesi cevap verdi:

«Öyle değil canım. Çok kibar bir kadın. Hakikaten bir prenses hali var.»

Paul heyecan ve sabırsızlıkla odasında bir aşağı, bir yukarı dolaşıyordu. Bir «Allah rahatlık versin» demeden yatmış olabilir miydi? Ne yapmalıydı? Saat yirmi üçü vurunca daha fazla beklemedi. Yağmura filân bakmadan ta-

raçaya çıktı. Kapıcı ardından kapıyı kapatırken:

«Deli İngiliz» diye söyleniyordu.

Gece yarısından sonraya kadar ağaçların altında dolaştı durdu. Pencerelerde ışık yoktu. Taraça kapısı da kilitliydi. Nihayet berbat bir ruh hali ile dairesine çıkıp yattı. Fakat uyumadı. Beyninde binlerce soru uğuldayarak yatağında döndü durdu. Bu ilâhi kadın tarafından âşıklığa seçilen kimse hakikaten kendisi miydi? Öyleyse şimdi o kadının kolları arasında olması icabetmez miydi? Neydi bütün bunların mânası? Kimdi bu kadın? Ne olacaktı bu maceranın sonu?

Daha ötesini düşünmedi. Tahayyül bile etmediği bir hayat yaşıyordu ya... Yetmez miydi bu? Kulaklarında bir cümle çınlıyarak gözlerini yumdu:

«Gözyaşı — kan — ıstırap...»

VIII

Ertesi gün bir hafta kalmak üzere Bürgenstock'a gitmeğe karar verdiler. Bunun için basit bir plân hazırlandı. Paul uşağına dağ sporu yapacağını, eşyaları hazırlamasını, bir hafta dağda kalacaklarını söyledi. Kendini pek iyi hissetmiyen Madam Zalenska da Dmitry'nin tesiri ile kendisine dağ havasını tavsiye eden otel müdürünün sözlerine uyacaktı. Bürgenstock'taki otelde o sırada kimse olmıyacağı için adamakıllı istirahat edebilirdi.

Dmitry'nin talimatı üzerine önce Paul yola çıktı. Bürgenstock'taki otelde kadını beklemeğe başladı. O sabah ateşli bir aşk mektubu yazarak kadına göndermiş, onu görmemeğe tahammül edemediğini yana - yakıla anlatmış, nasıl mümkün olacağı hususunda hiçbir fikir ileri sürmeden Bürgenstock'a gitmelerini teklif etmişti.

Teferruat sonradan tesbit edilmiş, herşeyi Dmitry hazırlamıştı. Paul, Bürgenstock'taki otele, çok yazı işleri olan madamın kâtibi olarak gidecekti. İtimada şayan bir yabancı otelde büyük bir daire kiralanınca, o dairede oturanların hususi hayatlarına burun sokmak mûtat değildi.

Verdayne ailesinin emektarlarından birinin oğlu olan Paul'ün uşağı, Paul'e çok bağlı, namuslu, dürüst bir adamdı. Fakat herşeyi garanti altına almak isteyen Sir Charles Verdayne, Avrupaya hareket edecekleri sabah ona şöyle demişti:

«Tompson, oğlum bu seyahatte bazı yaramazlıklar yapabilir. Otellerde, evlerde, yahut buraya döndükten sonra bu hususta ağzından birşey kaçırdığını duymayayım. Bilhassa Lady Hanrietta hiçbir şey duymamalıdır. Eğer başı sıkışırsa bana bildir. Amma yalnız bana. Anladın mı Tompson?»

Tompson :

«Anladım Sir Charles» demiş, anladığını da bilâhara ispat etmişti.

Bürgenstock'taki odalar Lucerne'in aksine çok sade ve gösterişsiz idi. Paul odada Madamın oda hizmetçisi Anna'ya rastladı. Anna onun yatağını hazırlıyor, bürümcük gibi ince örtüler sermiş olduğu yatağa yumuşacık yastıklar koyuyordu. Ne kadar önem veriyordu kâtibine Madam Zalenska!...

Kendi hediyesi kaplan derisi, birkaç ipek yastıkla beraber oturma odasına konmuştu. Vazolarda ıtırşahiler ve ilkbahar çiçekleri vardı. Herşey otelin tabiî, sade dekoruna göre idi.

Pencerelerde güneş ışıldıyordu. Yeşil ağaçlar yağmurla yıkanmıştı. Aşağıdaki gölün gök yakut renginde, dağlar karlı başlarını dinlendiriyordu. Bir aşk rüyası için ne bulunmaz bir yerdi burası.

(Devamı gelecek sayıda)

İsveç Cimnastik Topluluğu

Türkiye Beden Terbiyesi Öğretmenler Derneği, gençlik terbiyesinde beden eğitimine en çok önem veren seçkin jimnastik gruplarını altı yıldan beri yurdumuza davet ederek gençlik ve halkımıza jimnastik alanından iyi örnekler göstermektedir. Dernek bu defa İsveçten bir genç kız jimnastik grupu ile ilk defa olarak bir erkek jimnastik grupunu da yurdumuza davet etmiştir. Yirmi kız ve yirmi erkek jimnastikçiden ibaret olan bu Malmö jimnastik ekibi 25 - 26 ve 27 nisan tarihlerinde Spor ve Sergi Sarayında büyük ilgi ile takibedilen gösteriler yapmışlardır. İsveç jimnastikçilerinin gösterileri İstanbuldan başka Ankara, Konya ve Bursada da tekrarlanmış; bu vesile ile, İsveç jimnastiğini yurdumuza sokan merhum Selim Sırrı Tarcan'ın hâtırası da ihya edilmiştir.

FOTOĞRAFLAR : ERGİN MİNİSKER

Bu Sene Kemerler Çok Moda

Deriden, süet veya kumaştan kemerler bu sene ev elbiselerinden gece kıyafetlerine kadar hemen hemen bütün modellerde mevcuttur.

Açık mavi satenden sade fakat çok güzel elbiseyi, sarı saten geniş bir kemer süslüyor. Bedeni saran drape, sarı kemerin içinden geçen bir pano ile bitiyor. (Nina RICCI)

Emprime veya pamuktudan yapılmış bir elbise. Belinde kendi kumaşından bir kemer mevcuttur. (Claire COMTE)

Dar bir gece elbisesi. Beden beyaz pike, etek koyu mavi faydan yapılmıştır. Belinde yine koyu mavi faydan yapılmış beyaz tokalı bir kemer vardır. (Lanvin CASTILLO)

Beyaz fisto bir elbise. Modelin hususiyetini teşkil eden belindeki fiyonklu geniş kemer, bu sene bilhassa yazlık elbiselerde çok kullanılmaktadır. (Maggy ROUFF)

Lâcivert alpaka bir elbise. Belinde kendi kumaşından geniş bir kemer bulunmaktadır. (Madeleine BULTEZ)

Beyaz zemin üzerine kahverengi emprimeden yapılmış olan zarif bir takım. Bilhassa yazın giyilebilecek modelde bel, kahverengi deri bir kemerle iyice sıkılmıştır. (Christian DIOR)

Poplin elbisenin belinde kendi kumaşından enli bir kemer mevcut. Kemer bir düğümle bağlanmaktadır.

Christian DIOR'un bu senenin modasını tamamen aksettiren lâcivert şifon bir elbisesi. Belinde aynı renk satenden geniş bir kemer bulunan modelde sadelik ve rahatlık ön plâna alınmıştır.

Emprime, pamuklu veya satenden yapılabilen bu elbiseyi de oldukça geniş bir deri kemer süslemektedir.

Dikkat! Dikkat!..

Ankara - Yenimahalle, İvedik Caddesi üzerinde kurulacak olan KIZILIRMAK MAHALLESİNİN 7217 adet arsasından 1717 adedi yalnız tapu masrafı karşılığı reklâm gayesi ile verilecektir.
Çok kıymetli bir sahada olan 300 m². lik bu arsalardan birine sahip olmayı arzu ettiğinizde aşağıdaki kuponu doldurup göndermeniz kâfidir.
NOT: Arsalar Ankara, Yenimahalle 8. durağa 2000 metre mesafede olup, arzu edenler her Pazar günü hususi vasıtamızla arsaların mahalline götürülmektedir.

ADRES: P.K.: 35 - 53 Ankara, Yenimahalle.
BÜRO: İskitler Caddesi, Söğüt Sokak No. 113 - Ankara.

TEL. : 12014 - ANKARA.
Gönderenin adresi : .....
.....
.....

Işık Reklâm

YILDIZINIZ DİYOR Kİ...

(8 MAYIS'TAN 14 MAYIS'A KADAR:) Önümüzdeki hafta muhitinizde cereyan edecek hâdiseleri merak ederseniz, her hafta doğduğunuz burcu bularak siz de kendi falınızı okuyabilirsiniz.

KOÇ BURCU
21 MART - 20 NİSAN

Bir müddettir iş hayatınızda devam eden durgunluk bu hafta nihayete erecek; eski hareketli hale döneceksiniz. His durumunuzda bâriz gelişme var. Artık bir karar vermelisiniz. Azimkâr olmanız lâzım geliyor.

BOĞA BURCU
21 NİSAN - 21 MAYIS

Boş vakitlerinizi değerlendirmeye çalışın, normal vaziyetinize döneceksiniz. Mânevi bakımdan kuvvetlenmeye ihtiyacınız var. Yeni tanıştığınız insanlara aşırı samimiyet göstermeniz eski arkadaşlarınızı kırabilir.

İKİZLER BURCU
22 MAYIS - 20 HAZİRAN

Âni kararlar her zaman lehinize neticelenmiyor. Üzerinize çöken sıkıcı ağırlıktan bir an evvel kurtulabilmeniz için kısa bir seyahat iyi gelebilir. His hayatınızda bu ara kararsızlıklar içinde bocalıyorsunuz.

YENGEÇ BURCU
21 HAZİRAN - 22 TEMMUZ

Teşebbüsleriniz için müsait zamanı kollamalısınız. İyi olmanızı istiyen dostlarınızın tavsiyelerini dinlemeniz menfaatlerinize daha uygun. Maddi durum bakımından pek de iyi sayılan günlerde değilsiniz.

ASLAN BURCU
23 TEMMUZ - 23 AĞUSTOS

Birçok bakımlardan normal hareket etmemeniz yakınlarınız tarafından hoş karşılanmıyor. Bu bakımdan hareketlerinize bir istikamet vermelisiniz. Şanslı günler içindesiniz. Bundan istifade imkânlarını araştırın.

BAŞAK BURCU
24 AĞUSTOS - 23 EYLÜL

Size kötülük edenlere, yardımlarınızla mukabele etmekle daima kazançlı olursunuz. Çalışmalarınızdaki düzensiz inkişaf pek hayra alâmet değil. Gönül işleriniz güzel bir devreye giriyor. Sıhhatiniz normal.

TERAZİ BURCU
24 EYLÜL - 23 EKİM

Kısa bir seyahat hayatınızda bir dönüm noktası olabilir. Elinizdeki imkânlardan istifade etmelisiniz. Daha iyi olabilmeniz için çalışmalarınızı bir düzene sokun. Bu günlerde bazı teklifler alabilirsiniz. Dikkatli

AKREP BURCU
24 EKİM - 22 KASIM

Bir maceraya doğru sürükleniyorsunuz. Sonunun iyi olması gönül işlerinde elde ettiğiniz tecrübelere bağlı. Hareketlerinizi tasvip etmiyenler var. Onları ikna etmeye çalışın. Sıhhatiniz biraz ilgi istiyor.

YAY BURCU
23 KASIM - 21 ARALIK

Dost kazanmak istiyorsanız önce samimî ve iyi niyetli olmalısınız. Her yerde kişiliğinizi birinci plâna almanız yakınlarınız arasında iyi karşılanmıyor. Üzerinde çalıştığınız bir işiniz bugünlerde sonuçlanacaktır.

OĞLAK BURCU
22 ARALIK - 20 OCAK

Ümit etmediğiniz bir anda karşınıza çıkacak olan biri, sizin için güzel bir sürpriz hazırlıyor. Zekânızı daha müspet işlerde kullanın. Sıhhi durumunuz iyice kontrol istiyor. Maddi durumunuz epey düzelecek.

KOVA BURCU
21 OCAK - 18 ŞUBAT

Telâşlı hareketlerinizle ortalığı birbirine katıyorsunuz. Biraz daha sakin olmaya çalışın. Yıldızlar bu hafta hep lehinize inkişaf gösteriyorlar. Başladığınız bir işi bitirmeden yenisine girişmeyin. Sıhhatiniz normal.

BALIK BURCU
19 ŞUBAT - 20 MART

Sizinle konuşmaktan, beraber olmaktan zevk duyanların hislerine anlayış gösterin. Bazı formaliteler bu dostluğu yıkmağa çalışmakta ise de şahsi gayretinizle bunları yenebilirsiniz. Günün insanı olmaya çalışın.

Aydından yazılıyor:

«Bir kızı seviyorum. Fakat nedense kendisiyle konuşmıya fırsat bulamıyorum. Mektup versem reddeder diye çekinip bunu da yapamıyorum. Acaba bana ne tevsiye edersiniz?»

Cesaretiniz olmadığına göre bu işi ailenize havale ediniz. Onlar gidip kızın ailesiyle görüşürlerse meseleniz halledilir; ya reddedilir, yahut da muradınıza nail olursunuz.

—

İzmirden yazılıyor:

«Bundan iki ay önce bir gençle nişanlandım. Aradan bu kadar zaman geçtiği halde yalnız bir defa konuştum. Ondan sonra beni ne aradı, ne de sordu. Halbuki evvelce beni çok sevdiğini söylemişti. Ailemle temas ediyor, düğünün beş ay sonra olmasını istiyormuş. Ben de buna karşı gelemiyorum. Çünkü ailemin öz kızı değilim. Beni evlât edindiler. İtiraz edersem nankörlük edecekmişim gibi geliyor. Acaba evlensem mesut olur muyum?»

Sizin işinizde bir bozukluk yok. Yalnız fazla aceleci görünüyorsunuz. İki ay evvel nişanlanmışsınız. Sabrederseniz beş ay sonra evleneceksiniz. Beş ay o kadar uzun bir zaman değildir.

—

Kavaladan bir okuyucumuz yazıyor:

«Ben fakir bir ailenin oğluyum. Bu sene mektebi bitirdim, diplomamı aldım. Üç seneden beri bir kızı seviyorum. O da beni seviyor. Fakat ailesi evlenmemize razı olmuyor. Halbuki biz birbirimizi görmeden edemiyoruz. Bu aşk ölümle bitecek diye korkuyorum. Halbuki daha çok genciz. Ne yapacağımı bana söyler misiniz?»

Yapacağınız şey kızın ailesini razı etmiye çalışmaktır. Herhalde ölümü düşünmek, düşüneceğiniz şeylerin en fenası ve en faydasızıdır. Aileler bir müddet bazı evlenmelere razı olmasalar bile zaruri olduğunu gördükleri zaman muvafakat ederler.

—

Bir hanım okuyucumuz yazıyor:

«İkimiz de mektepte samimi arkadaştık. Onun bana âşık olduğunu gerek hareketlerinden, gerek yazılarından anladım. Fakat aşkını bana açıklamadı. Ben de daha çekingen davranmıya başladım. Çünkü ona karşı hiçbir his duymuyorum. Fakat perişan bir halde olduğunu görerek üzülüyorum. Ne yapmalıyım?»

Mademki bu delikanlıya karşı içinizde herhangi âşıkane bir his yoktur, kendisiyle fazla meşgul olup onu ümide düşürmeyiniz. Size bir şey söylemediğine göre ortada belki hiçbir şey yoktur.

—

Ankaradan yazılıyor:

«Eskiden beri kızlarla arkadaşlık ederim. Fakat bunların içinde hoşuma giden biri olursa arkadaşlık dahi teklif edemiyorum. İçimde bir tuhaflık oluyor. Onun için şimdiye kadar hiçbir kızla samimi arkadaş olamadım. Çok utangacım. Bana ne tavsiye edersiniz?»

Size, kız arkadaşlarınızla görüşürken biraz daha samimi olmanızı tavsiye ederiz. Onlara karşı, kız olduklarını unutarak yalnız arkadaşlık hisleriyle hitap edebildiğiniz gün normal hale geldiniz demektir.

—

Adanadan yazılıyor:

«Ben bir kızı seviyordum. Münasebetlerimiz dostane bir şekilde ilerledi. Bu sırada kızın ailesi meseleyi öğrenerek kızı mektepten çektiler. Bunun üzerine ailesine müracaat ederek resmen talip oldum. Beni başka bir tabiiyetten zannederek reddettiler. Halbuki bunun aslı yoktur. Dedikodudan ibarettir. Nasıl hareket etmeliyim?»

Başka bir tâbiiyette olmadığınızı kızın ailesine ispat etmeniz lâzım. O zaman ortada hiçbir meselenin kalmıyacağını zannederiz.

—

İstanbuldan bir hanım okuyucumuz yazıyor:

Benden 16 yaş büyük bir öğretmeni seviyorum. Fakat bu sevgimi kendisine belli edemiyorum. Çünkü çok mağrur, kendini beğenmiş, etrafındakileri küçük gören bir adam. Üstelik çirkin de. Derdimi yakın arkadaşlarımdan birine açtım. Benimle alay etti. Ama çirkinliği beni büyülüyor. Ne yapsam dersiniz?»

Öğretmenin mağrur, kendini beğenmiş olduğunu zannetmiyoruz. Herhalde aklı başında bir adam. Kendisinin dengi olmadığınızı gördüğü için size ümit vermek istemiyor. Siz de bu çocukça aşktan vazgeçmeli, denginizi aramalısınız. aranızdaki yaş farkı biraz fazladır.

Göz görür, agız tadar.

EKŞİ ERİK YERİNE, NEFİS KOMPOSTOLARI TERCİH EDİNİZ.

ŞEFTALİ
KAYISI
ARMUT
VİŞNE
AYVA
KOMPOSTOLARI

TAMEK

YEGÂNE KALİTE KONSERVEDİR

JET REKLÂM- GALİP

Zerafetin bir numaralı bekçisi HAVİLLAND kremi tamamen natürel bir şekilde hazırlanır ve dokunun derinliklerine kadar nufuz ederek cildin hayatiyetini sağlayan hücreleri bester, yüzünüze emsalsiz bir yumuşaklık verir.

Zadar

Güzel Kadının Kremi

Havilland

KISKANÇLIK

YAZAN: KARL PACHER — ÇEVİREN: S. A.

DERDE inmişti. Genç yazar, eserini çözülmesi imkânsız türlü komplekslerle bir kör düğüm haline soktuğu için, salona çıkan seyircilerin suratları asıktı. Tiyatrolarda «Büyük Ara» adı verilen şey, çoğu zaman hakiki temsile tercih edilir. Bu on beş dakikalık zaman içinde en kalbur üstü piyeslere bile taş çıkartacak, hayattan alınmış nice dramlar cereyan eder. Ne yazık ki bir çok piyes yazarlarının bundan haberleri yoktur. Gelin sizinle bunlardan birine seyirci olalım:

Kadın otuzunda ya var, ya yoktu. Üstelik hem güzel, hem de iyi giyimli idi. Hâsılı, dört başı mamur kadındı. Adam, orta yaşlı idi. İyi bir makastarın elinden çıkmış koyu renkte bir elbise giymişti. Yalnız, dikkati çekecek kadar acayip bağlanmış bir kravat takmıştı. Bu boyunbağının düğümü kendi icadı idi. Bununla da iftihar ederdi. Ellerinde tiyatro programı, salonda aheste aheste dolaşırlarken kadın gökten düşercesine sordu:

— Neden hiç konuşmuyorsun? Birini mi düşünüyorsun yoksa? Daha doğrusu, kimi düşünüyorsun?...

Bütün akşam boyunca tanınmamış bir muharririn yaratmak istediği uydurma şahısların zoraki ıstırabı ile kafa patlatmanın budalalık olacağını düşünen adam cevap vermedi.

Bunun üzerine kadın:

— Ne düşündüğünü öyle ise ben sana söyliyeyim... dedi.

Kocası kayıtsız bir tarzda:

— Söyle, dinliyorum... diye mırıldandı.

Altı senedir evli idiler. Bütün bu müddet içinde kadın, kocasının düşüncesini okumak hususunda usta olduğunu her fırsatta tekrarlamıştı. Kadının güzellikten sonra gelen ikinci özelliği son derece kıskanç oluşuydu. Kıskanç kadınların, kocalarının yerine düşündükleri malûmdur.

— Aklında yeni sevgilin var, iyice biliyorum, dedi. Kim olduğunu öğrenebilir miyim?...

Sessizlik...

— Altı yıldır bilmece çözmekten artık usandım. Bu müddet zarfında tek bir aşk mektubuna raslamadım. Hiçbir kadın seni telefonla aramadı. Uykunda kadın ismi sayıklamadın. Birşey sormak istediğim zaman da susuyorsun. İşte bu halin beni çileden çıkarıyor...

Kolundan sıkıca tutarak, az ötede duran bir kadını gösterdi.

— Şu sarışın yosma sana neden öyle yiyecekmiş gibi bakıyor?...

— Hangi sarışın?...

O anda kalabalığın arasından sıyrılan bir kız adamı hakikaten göz ucuyla süzerek yanlarından geçti. Yalnızdı. Saçları buğday sarısı idi. Üzerinde çok zarif bir elbise vardı.

Adam başını sallıyarak:

— Kim olduğunu bilmiyorum... dedi.

— Hep aynı tekerleme, bunlara alıştım artık.

— Şerefim üzerine temin ederim ki bu kadını ilk defa görüyorum...

Ama bunu söylerken genç kıza kaçamak bir nazar atmaktan da kendini alamadı. Kadın büsbütün hiddetlenmişti:

— Benim yanımda bu derece aşikâr flört etmeğe utanmıyor musun? Bu yosma ile burada sözleştiğin, her halinden belli.

— Ama, bu akşam için tiyatroda yer ayırttığını bilmiyordum bile.

— Bunu tahmin etmiş olabilirsin. Bu konularda ne kadar zeki olduğunu bilirim.

Adam sustu. Bu gibi hallerde susmak en iyi silâhtı. Derken sarışın kız yeniden göründü, yanlarından geçerken gene baktı. Bakarken de hafifçe tebessüm etti. Zihnini yokladı. Hayır, bu kızı hakikaten tanımıyordu.

Kadın muzaffer bir tavırla güldü:

— Nihayet seni suç üstü yakaladım. Adını, sanını, kimin nesi olduğunu bana lûtfen söyle...

Acı acı çalan zil, temsilin devamını ilân etti. Konuşma da böylece vahim bir hal almadan yarıda kesildi. Son perde indiği zaman adam aktörlerin kendisini hiç ilgilendirmiyen trajediler oynadıklarına sevindi. Piyes üç perdelik bir intihar teşebbüsü olduğu halde gaye bir türlü hâsıl olmadı.

Tiyatrodan sonra köşe başındaki gazinoya gittiler. Hıncahınç dolu idi. Çoğu az önceki muğlak oyunun bahtsız seyircileriydi. Boş buldukları bir köşe masasına oturdular. Bir şişe beyaz şarap getirttiler. Adamın yüzü duvara dönüktü. Dereden tepeden konuştular. Tiyatrodaki gergin havadan eser kalmamıştı. Adam, kıskançlık nöbetleri yoklamadığı zaman, karısının ne mâkul bir insan olabileceğini düşünüyordu. Hâsılı hayatından memnundu.

Ama, bu saadet uzun sürmedi. Kadın birden telâş içinde:

— Haklıymışım... diye haykırdı.

O esnada zevkle yudumladığı şarap az daha adamın boğazında kalacaktı. Kadın, sinir içinde soluyarak:

— Sarışın sevgilin de burada... dedi. Yazık ki sana nasıl baktığını göremiyorsun. Lûtfen kendisini masamıza davet et. Bunu senden bilhassa rica ediyorum.

— Ama neden?...

— Arzu ediyorum da ondan.

— Tanımadığım kadınlarla konuşmak âdetim değildir.

— İyi öyleyse ben gider getiririm.

Cevap beklemeden ayağa kalkarak sarışın kadının yanına gitti. Adamın sırtı salona dönük olduğu için olup biteni göremiyordu. En nefret ettiği şey hâdise çıkarmaktı. Başını avuçları içinde saklıyarak akıbetini bekledi. O anda omuzuna bir el dokundu. Başını kaldırınca karısını gördü. Yanında sarışın dilber de vardı. Kadın alaycı bir tarzda:

— Kocam... diye takdim etti.

Meçhul kadın tebessüm ederek:

— Karınız beni masanıza davet etmek nezaketinde bulundu... dedi. Bu kadar hazin bir piyesten sonra güler yüzlü insanlarla başbaşa oturmak bana cidden zevk verir.

Adam kekeliyerek:

— Şüphesiz... diye cevap verdi. Oyun cidden acıklıydı.

İki kadın tatlı tatlı konuşmağa başladılar. Biçare kocanın avuçları terliyordu. Her an bir kızılca kıyamet kopması işten bile değildi. Ama, korktuğu başına gelmedi. Kadınlar kısa zamanda sıkı fıkı ahbap olmuşlardı. Hattâ işi daha da ilerleterek senli benli oldular. Adam da bu samimiyete tabii seyirci kalmadı.

Sabaha karşı kalktılar. Bir taksi tutarak genç kızı evine bıraktılar. Vedalaşırlarken kadın, sarışın dilberi ertesi akşam için evlerine davet etti. Bu daveti birçokları daha takip etti. Sarışın dilber böylece ailenin bir parçası oldu. Genç kız dilediği saatte, teklifsizce gelir, arzu ettiği kadar kalırdı. İşin tuhafı, kadının bu kıza karşı büyük itimat beslemesiydi. Hattâ kocası ile yalnız başına dolaşmasına bile izin veriyordu.

Bir akşam yine sinemaya gitmişlerdi. Dönüşte yaya olarak ağaçlık ve tenha bir yolda yürürlerken bir an durdular. Sarmaş dolaş oldular. Bu ilk öpüşmeden sonra, çifte kumrular gibi yollarına devam ederlerken adam heyecandan titreyen bir sesle sordu:

— O gece tiyatroda bana niye baktın?...

Sarışın kız başını adamın omuzuna dayıyarak:

— Doğrusunu istersen, kravatını fazla acayip bulduğum için... dedi.

MÜZİK

PAT BOONE — Tatlı sesiyle müzik âleminde kısa zamanda büyük bir başarı kazanan Pat Boone, şimdi yeni bir kabiliyetini daha ortaya çıkardı. Beyaz perdede de aynı başarıya ulaşacağından emin olduğunu izah etmeye çalışan genç şarkıcı «Bunu çalışmalarımla mutlaka ispat edeceğim» demektedir.

CAZ DÜNYASINDAN HABERLER

Son iki yılın şöhreti, zenci şarkıcı Dakota STATON ve yeni evlendiği kocası AL BARRYMORE Müslümanlığı kabul ederek Arap adları almışlardır... Jack TEAGARDEN ikinci bir mide ameliyatı geçirmiştir... Trompet yıldızı Chet BAKER, bu sefer üzerinde esrarlı sigara bulunduğundan, uyuşturucu madde taşımaktan yedinci defa tevkif edilmiş ve 1000 dolâr kefaletle tahliye edilmiştir... Genç caz müzisyenlerinin de katılacağı 7. Dünya Gençlik Festivali 26 temmuz - 4 ağustos arasında Viyana'da yapılacaktır... Raven film şirketi geçen yıl Newport Caz Festivalinde çekilmiş 90 dakikalık «Jazz On A Summer Day» filmini tamamlamıştır... «Elmer's Tune» adlı kompozisyonun sahibi Elmer ALBRECHT 57 yaşında Chicago'da ölmüştür... Paris'in modern caz müziği yapan en kuvvetli topluluğu Chat Qui Peche Kuartetindeki müzisyenler: Oscar DENNARD (eski Lionel HAMPTON piyanisti), Buster SMITH (davul), Cemil NASIR (bas) ve Amerikalı Idris SÜLEYMAN (trompet)... 1960 ta oynıyacak bir Broadway temsili için Dave BRUBECK ve eşi 25 şarkı yazdılar.

MÜZİK DÜNYASINDAN HABERLER

Joni JAMES'e, 3 mayısta Cornegie Hall'de verdiği konserde kocası Tony AQUAVIVA'nın idare ettiği 100 kişilik bir orkestra refakat etti... Film yıldızı Tab HUNTER gitar dersleri almağa başladı. Genç şarkıcının halen Amerika'da ve memleketimizde sevilen son şarkısı, eski bir balâd olan Apple Blossom Time'ın cha-cha versiyonudur.

APPLE BLOSSOM TİME

I'll be with you in apple blossom time,
I'll be with you to change your name to mine;
One day in May I'll come and say,
«Happy the Bride, the sunshine's on today!»
What a wonderful wedding there will be!
What a wonderful day for you and me!
Church bells will chime, you will be mine
In apple blossom time.

«İsmimi sana verebilmek için elmalar çiçek açtığı zaman seninle beraber olacağım. Mayısta bir gün sana 'Mesut ol gelin! Bugün güneş pırıl pırıl parlıyor!' diyeceğim. Ne harikulâde bir düğün, ikimiz için de ne harikulâde bir gün olacak! Elmalar çiçek açtığı ve çanlar çaldığı zaman sen benim olacaksın.»

Fats DOMINO artık temsillerine, piyano çalan ve şarkı söyleyen on yaşındaki oğluyla devam edecek... Meşhur Frederich MARCH'ın oğlu Tony MARCH da şarkıcı olarak Decca ile kontrat yaptı... Ofkestra şefi Les BAXTER «Tequila» için The CHAMPS grupunu dâva ediyor. «Tequila» Les'in kendi kompozisyonlarından birinin değiştirilmiş şekli imiş... Four LADS vokal grupundan Con CODARINA'nın evlendiği güzel modelin ismi SUNDAY HILL = Pazar Tepesi... Pier ANGELI'den boşanan Vic DAMONE California'nın Fresno şehrinde bir gece kulübü açtı... Tommy (Teenage Cruch) SANDS yeni kurduğu nota şirketini annesi Mrs. Grace SANDS'e ithaf etti. Tommy son Avustralya turu sırasında ekserisi genç kız olan 1000 gencin hücumuna uğradı. Gençleri altı otomobil dolusu polis ancak dağıtabildi.

Halen Almanya'da askerliğini tamamlamağa çalışan Elvis Presley her hafta, muhtelif şehirlerdeki askerî birliklere konserler vermektedir. Genç şarkıcı, resimde askere alınmadan önce tamamladığı «King Crole» filmindeki melodileri banda alırken görülmektedir.

LESTER YOUNG

Caz severlerin ve müzisyenlerin «President» diye tanıdıkları tenor saksofonist LESTER YOUNG kırk dokuz yaşında New York'ta öldü. Son yirmi yıldır Lester'in «cool» sesi, caz saksofonunun yönünü değiştirmiş, bir nesil müzisyenlerine ilham kaynağı olmuştur.

Lester 27 ağustos 1909 da Mississippi'de doğmuştu. On yaşında davul çalmağa başlamış, sonra alto ve nihayet tenor saksofona geçmişti. Sıra ile muhtelif orkestralarda çaldıktan sonra ilk Count BASIE grupunun üyesi olmuştu. 1934 yılında Fletcher HENDERSON ile çalışması kısa sürmüştü. Zira kendinden evvelki tenorist Coleman HAWKINS gibi çalmadığı için durmadan tenkid edilmişti. 1936 dan 1940 sonuna kadar tekrar Count BASIE ile müzik yapan Lester ilk hayran olduğu şahsın C Melody saksofon çalan Frankie TRUMBANER olduğunu söylerdi. O, C Melody sesini tenorla çıkartmağa çalışmıştı ve başkalarından farklı olmasının en başta gelen sebebi buydu.

Aşk İlâhesi Venüs'e kendisine bir sevgili göndermesi için yalvaran delikanlının şarkısını Frankie Avalon takdim ediyor.

VENUS

Hey Venus, oh Venus,
Venus if you will,
Please send a little girl for me to thrill,
A girl who wants my kisses and my arms,
A girl with all the charms of you.
Venus, Goddess of Love that you are,
Surely the things I ask can't be too great
Venus if you do promise
That I alwalys will be true,
I'll give her all the love I have to give
As long as we both shall live.
Venus make her fair,
A lovely girl with sunlight in her hair
And take the brightest stars up in the skies
And place them in her eyes for me.

RUSLAR her ne kadar o sıralarda dostumuz idi ise de, cephe kuvvetlerini onlara göstermekteki maksadı anlıyamamıştık. Çok sonraları öğrendik ki, Ruslar, bize müşterek savaş teklif etmişler ve bu maksatla Zonguldak ve Ereğliye asker çıkarmak ve Kocaelinde beraber savaşmak istemişler ve bizim kuvvetimizin düşmanları İstanbuldan çıkarmıya kâfi gelmiyeceğini ileri sürmüşler. Bundaki gizli maksadı Atatürk anlamaz olur mu? İstanbul Avrupalılardan kurtarılacak, Rusların işgaline bırakılacak! Derhal «Olmaz, benim kuvvetim İstanbulu da, İzmiri de kurtarmıya kâfidir!» demiş ve bunu fiilen göstermek için onların elçileri ve askeri ataşeleriyle bu seyahati tertip etmiş.

Bu olayın tefsilâtını bilenlerin açıklaması lâzımdır. Bu geçit resminde Gazi Mustafa Kemalin boynunda asılı gümüş işlemeli antika kılıcı kendisine Azerbaycanlılar hediye etmişlerdi, o da sonra bunu bana hediye etmek lûtfunda bulundu.

Bu sıralarda Ali İhsan Paşanın emrindeki Birinci Kolordu Kumandanı Albay İzzettin (Çalışlar) ile arasının açıldığı ve İsmet Paşa ile de bozuştukları havadisi yayıldı. Bir gün İsmet Paşa, Ilgına geldi; orada açtığımız Süvari Binicilik Okulunu teftiş etti. Yemekten sonra bana:

«Bilmem haberiniz var mı, Ali İhsan Paşa haksız yere İzzettini gücendirdi. İkisinden birini feda etmek icap ediyor. Hangisini feda etsem daha doğru olur, diye düşünüyorum...» dedi.

Yüzüme sorar gibi bakınca, dedim ki:

«Ali İhsan Paşa yeni geldi, İzzettin ise İstiklâl Mücadelemizin başından beri didişiyor...»

«Evet, ben de öyle düşünüyorum, ama, öbürünün de ileride göreceği işlerden orduyu mahrum etmiş olmaktan korkuyorum.» dedi.

Ben sükût ettim, o da ayrıldı, karargâhına döndü.

Bu arada bazı dedikodular kulağıma geldi. Güya İsmet Paşanın ordu sevk ve idaresinde kudreti olmadığı Eskişehir ve Sakarya muharebelerinde sabit olmuş, Mareşal Çakmak onun yerine Ali İhsan Paşayı ileri sürmüş, Gazi de, önce ordu kumandanlığına göndermiş, orada liyakati görülürse İsmet Paşayı büyük bir vazife ile merkeze alıp yerine onu geçirecekmiş. İsmet Paşa da bunu anlamış, İzzettin Paşa ihtilâfını vesile ederek Ali İhsanın ayağını kaydırmak istiyormuş...

Bu gibi dedikoduların ne derece doğru olabileceğini bugün bile kestirmek mümkün değildir. Yalnız denebilir ki, bu haller yeni kurulan ve ilk muzafferiyeti kazanan Türk Ordusunda ikilik vücuda getirecek bir tehlike idi. İhtilâf büyüdü, arada ne gibi muhabereler cereyan ettiğini bilemiyorum. 20.6.1922 akşamı, Akşehirde cephe karargâhına davet edildim. Akşam yemeğini İsmet Paşa ve Erkânıharbiye Reisi Miralay Asım Beyle (Orgeneral Asım Gündüz) beraber yedik. İsmet Paşa, bana, Birinci Ordu Kumandanı Ali İhsan Paşanın geri alındığını ve onun yerine vekâlet etmekliğim münasip görüldüğünü ve bu vekâleti asalet gibi telâkki etmekliğimi söyledi; teşekkür ettim, fakat benim bütün arzumun, oldukça yetiştirebildiğim Süvari Kolordusuyla bir iş görebilmek olduğunu söyliyerek beni bu kumandadan ayırmamasını rica ettim. İsmet Paşa, gülümsiyerek Asım Beyin yüzüne baktı. (Sonradan öğrendim ki, benim Birinci Ordu Kumandanlığına asaletim icra edilirse, Süvari Kolordusuna Asım Beyin kumandanlığı aralarında görüşülmüş imiş...)

İsmet Paşa, henüz emrin tebliğ edilmediğini söyliyerek, bu emri kendimin mi götürmesi, yoksa şim-

MİLLÎ MÜCADELE HÂTIRALARIM

EMEKLİ ORGENERAL FAHRETTİN ALTAY YAZIYOR:

19

General Ali Ihsan Sâbis Vekâlet Emrine Alınıyor

diden mi tebliğ olunması muvafık olacağı hakkında mütalâamı sordu; bu hususta hiçbir mütalâam olamıyacağını belirttim. Ordu merkezine muvasalatımdan bir, iki saat önce, Ali İhsan Paşa emri alacak surette tebligat yapmayı Asım Beye emretti, vakit gece yarısını geçiyordu. Bana da, hemen Çay'a hareketimi bildirdi ve hususi muhafıza ihtiyaç görüp görmediğimi sordu. Buna lüzum hissettirecek bir sebep göremedim. O, biraz tereddütlü konuşuyor, sanki söylemek istediği bir şeyi söylemekten çekinir gibi bir tavır alıyordu. Bu halleri bir ordu kumandanını değiştirmek mecburiyetinin vereceği teessüre hamlediyordum. Yazılan emirleri alarak, yaverim (emir subayım) üstteğmen Fevzi (hava Orgenerali ve Ulaştırma Vekili) ile beraber saat birde otomobille, ordu karargâhı olan Çay'a hareket ederken, İsmet Paşa, oraya varır varmaz, hemen kumandayı deruhde etmekliğimi, bu andan itibaren mesul beni göreceğini söyledi ve muvaffakıyet diliyerek teşyi etti. Biz de Nasrettin Hocanın türbesini selâmlıyarak yola koyulduk.

Bana verilen emrin sureti:

«Birinci Ordu Kumandan vekili Miriliva Fahrettin Paşa Hazretlerine

«1 — Birinci Ordu Kumandanı Ali İhsan Paşa Hazretlerinin infikâkiyle, mezkûr kumandanlık vekâletine tâyin buyurulduğunuza dair ordular ve müstakil birliklere tebliğ edilen emir sureti ilişiktir.

«2 — Birinci Ordu karargâhının bulunduğu Çay'a hemen hareketle emir ve kumandayı deruhde buyurmanızı ve muvasalatınızla kumandayı deruhde buyurduğunuzun işarını rica ederim.»

«— 20.6.1922 saat 1 evvelde yazıldı — Garp Cephesi Kumandanı İsmet»

«Birinci Ordu Kumandanlığına, İkinci Ordu Kumandanlığına, Beşinci Kolordu, Birinci Kolordu ve Kocaeli Grupu Kumandanlıklarına: Suret

«İzmit: 18.6.1922

«Dürüst bir hareket hattı takip etmediği anlaşılan Birinci Ordu Kumandanı Ali İhsan Paşanın kumandanlığına nihayet verilerek hakkında kanuni muameleye devam edilmek üzere Millî Müdafaa Vekâleti emrine verilmesi tensip edilmiştir. Şifrenin numarası 1892 dir.

«Başkumandan Mustafa Kemal»

Yol bozuk, fakat düzlük... Güzel bir yaz gecesi. Bazı derecikleri zahmetle geçerken daldığım hayalden uyanıyor, etrafıma bakıyor, karanlıktan başka bir şey göremiyorum. Bazan da otomobil farlarının keskin ışıklarına tutulan tavşanların ışıktan bir türlü ayrılamıyarak yol boyunca kaçışları bizi eğlendiriyor. Çok sevdiğim Süvari Kolordusundan ayrılmak üzüntüsünü Ordu Kumandanlığı zevkiyle gidermiye çalışırken bir, iki saat sonra alacağım mesuliyetin büyüklüğünü düşünüyorum. Bu sabah Yunanlılar cephemize taarruza başlarlarsa ben henüz ordunun durumunu öğrenmeden bu taarruzu nasıl karşılıyabileceğim? Ufukta yalancı fecir denilen ilk aydınlık belirirken lâstik patladı. Şoför bununla meşgul olurken, biz de Fevzi ile ayakta konuşmıya başladık. O, tabancasını elinde tutuyor ve gözleriyle mütemadiyen etrafı gözetliyordu; biraz da heyecanlı idi. Bir aralık bana dedi ki:

«Cephe Kumandanlığı yaverleri ile görüşürken, bilmem sahi, bilmem alay için, dediler ki, böyle muhafızsız korkmadan oraya nasıl gidiyorsunuz? Ali İhsan Paşa sizleri tevkif ederek isyana kalkışırsa, ne yaparsınız?»

Güldüm, «Böyle şey olmaz. Seninle alay etmişler» dedim, dedim ama İsmet Paşa ile görüşürken, onun bir mâna çıkaramadığım şüpheli tavır ve sözlerini hatırlıyarak, evvelce duyulan dedikoduların, uykusuzluğun da tesiriyle olacak, bende de böyle bir şüphe uyanır gibi oldu. Yapacak bir şey yoktu, mukadder ne ise başa gelir, dedik, şoförün makinenin hazır olduğunu söylemesi üzerine hayallerden sıyrılarak arabaya atladık ve yolumuza devam ettik. Az sonra, Çay'a giriyorduk. Kapalı dükkânlar arasından geçerken bir sokak başında birkaç kişinin kaçıştıklarını otomobilin farları bize gösterdi. Şoförün yanında bulunan Fevzi Uçaner arabayı durdurarak, tabancasını çekmiş bir halde «Kimdir o» diye bağırdı. Hayalî bir düşünüş bir pusuya düşmüş olmak korkusunu getirdi, fakat yersizliği derhal anlaşılarak ilerledik.

Kasabanın ortasındaki meydancıkta bir evin kapısında Ordu Kurmay Başkanı Miralay Emin Bey (emekli Korgeneral Koral) ve yaverler tarafından karşılandık. Odanız hazır, diyerek bizi yukarıya çıkardı ve dedi ki:

«Emir, iki saat önce geldi, Kumandan Paşayı uyandırarak arzettik. Dediler ki, kendilerine yer hazırlayınız, yarın görüşür ve kumandayı teslim ederim...»

Bu söze cevap olarak:

«Cephe Kumandanı bana buraya muvasalatımla beraber kumandayı ve mesuliyeti deruhde etmekliğimi emretmişlerdi, kendilerini uyandırmıya lüzum yok. Yalnız siz zahmet ediniz de bana ordunun durumunu kısaca haritada gösteriniz ve düşmanın bir taarruzu halinde ne yolda mukabele olunacağına dair en son verilen emri bildiriniz!» dedim.

Derhal istediklerimi yaptılar, Fevzi Uçaneri telgrafhaneye göndererek aşağıdaki telgrafları makine başında yazdırdım:

«Garp Cephesi Kumandanlığına

«Saat 4 evvelde Çay'a muvasalatımda Erkânıharp Reisi ve yaverler tarafından karşılanarak kumandanlık makamına indim. İki saat önce emriniz gelince, Ali İhsan Paşaya gösterilmiş, okuduktan sonra, bugünkü trenle Konyaya gideceği ve zatî hesaplarının görülmesini söylemiş ve emirlerinizi birliklere tamim ederek tekrar yatmış olduğunu anladım. Kendisiyle henüz görüşemedim. Buraya muvasalat ve vazifeye başladığımı birliklere tamim ile bildirdim efendim.»

«Birinci Ordu Kumandan Vekili Fahrettin»

Birliklere de 21.6.1922 saat 4 evvelde Çay'a muvasalatla vazifeye başladığımı bildirdim. Ertesi sabah saat onda Ali İhsan Paşa yanıma gelerek, biraz görüştü. Bu akşam veda için Bolvadinde İkinci Ordu Kumandanı Yakup Şevki Paşaya gitmek istediğini söyliyerek otomobille müsaademi rica etti, bu nezaketine üzülerek muvafakat cevabı verdim. Ayrıldıktan sonra, ben de cepheyi ve birlikleri görmek üzere ileriye hareket ettim ve cephe kumandanına aşağıdaki şifreyi yazdım:

«Garp Cephesi Kumandanlığına

«Ali İhsan Paşa, bu sabah saat onda daireye nezdime gelerek cârî vakalardan bahsetti ve bugün veda için Yakup Şevki Paşaya gideceğini ve bu akşam trende vagon olmadığından yarın akşam Konyaya hareket edeceğini söyledi. Bilgi için arz olunur.

«21.6.1966

«Birinci Ordu Kumandan Vekili Fahrettin»

Ali İhsan Paşanın İkinci Ordu Kumandanına ve maiyeti kumandanlarına yazdığı şifrelerin suretini aşağıya dercediyorum:

«İkinci Ordu Kumandanlığına

«Çay 21.6.1922

«Aylıkların dağıtım tarzı hakkında Birinci Kolordu yanlış bir emir vermiş ve buna 57 nci Tümen Kumandanı itiraz etmiş idi. Aralarında hâsıl olan münakaşaya ordu müdahale ederek 57 nci Tümen Kumandanı Mümtaz Beyi muahaze etmekle beraber İzzettin Beye de yanlış hareketini tashih etmesini emretmiş ve İzzettin Bey buna uymadığından, nihayet şiddetli bir surette tekdir edilmişti. İzzettin Bey, dün bunun üzerine istifa etti, istifasının kabulünü cepheye yazdım. Evvelâ, Birinci Kolordu emrimden alındı, şimdi de Başkumandanlığın bir sureti zatı devletlerine de tebliğ edilen emirleri mucibince kumandama nihayet verildi. Uzunca bir müddet yanyana çalışarak zafere hazırladığımız ordularımıza veda ederken, zatı devletlerine ve maiyetinizdeki bilûmum zabitan ve efrada hürmetlerimi arz ve muvaffakıyetler temenni ederim efendim.

«Miriliva Ali İhsan»

(Devamı gelecek sayıda)

Gazi, teftişten sonra Rus ve Azerbaycan sefirleri ile sigara içerken.

Gazi Başkumandan sağında Rus, solunda Azerbaycan sefirleri ve askeri ataşeleri ile birlikte Akşehirde.

YENİ MAVİ M

Sinema dünyasına Marlene Dietrich'i lânse eden rolü şimdi May Britt temsil ediyor. Genç ve cazibeli aktrisin bu yeni filmdeki partöneri: Curd Jurgens...

May Britt İsveçlidir. «Mavi Melek» Hollywood'da çevirdiği 2. filmidir.

"ICH bin von Kopf bis Fuss auf Liebe eingestellt..." (Başımdan ayağıma kadar, aşk için yaratılmışım ben...) Bir zamanlar bu şarkıyı duymayan, bilmeyen kalmamıştı. Loş bir salonda, dekolte kıyafeti ile bir fıçının üzerinde ayak ayak üstüne atmış, iç gıcıklayıcı derin sesiyle bu şarkıyı söylerken seyircileri kendinden geçiren kadın hâlâ hâfızalarda yaşamaktadır. Sahne «Mavi Melek» filminin bir sahnesidir. Eserin kahramanı, kabare şarkıcısı Lola, beyaz perdeye şimdiye kadar gelmiş geçmiş kadınların en tehlikelisidir. Profesör Unrat ile olan aşk serüveni, çalıştığı kabarede başlamıştır. Elli yaşındaki bekâr profesör, talebelerini ahlâksızlık yuvalarından kurtarmak için mücadele ederken, Lola ile karşılaşır. Kısa zamanda değiştiğini hissedecektir. Âşık olmuştur. Film, bu noktadan itibaren iki kahramanının kaderini anlatmaktadır. Bu aşk, profesör Unrat'ın mahvına sebep olacaktır. Lola, Unrat ile evlendikten sonra üniversite muhitlerine, kibar muhitlere intibak edemez. Tekrar kabarelerde şarkı söylemek ister. Kocası, çaresiz, mesleğini terkederek Lolanın çalıştığı barlarda fotoğraf satmakla günlerini geçirecektir. Karısının, dizlerine kapanarak çoraplarını giydiren Unrat, daha sonra, hayatını kazanmak için palyaçoluğa razı olur. Kafasında yumurta kırarlarken «O Cocorico!...» diye haykırarak seyircileri maskaralıklarla oyalamağa çalışır. O andaki iç ıstırabının ne kadar dehşet verici olduğunu tasavvur etmek zordur. Bir zamanlar herkesin saydığı, sevdiği profesörle artık alay edilmektedir. Profesör ölüm karşısındayken Lola şöhretini arttırmak fırsatı bulmuştur.

«Mavi Melek» 1930 da Almanyada, ünlü rejisör Joseph von Sternberg tarafından çevrilmiştir. Fakat sinema meraklıları «Mavi Melek» deyince, daha çok Marlene Dietrich'i hatırlarlar. Sternberg, o zamana kadar beyaz perdede pek kısa rollerde görülen Marlene Dietrich'i bir gece kulübünde şarkı söylerken keşfetmiştir. Aktrisi sinema dünyasına «Mavi Melek» teki Lola kompozisyonu tanıtmıştır. Profesör Unrat rolünü ise, Alman sinemasının en değerli dram aktörlerinden Emil Jannings temsil etmiştir.

«Mavi Melek» ilk çevrilişinden 29 yıl sonra, tekrar çevrilmektedir. Halen Almanyada dış sahneleri çekilmekte olan filmin rejisörü Edward Dmytryk'tir. Fakat, esas problem eserin kahramanlarını temsil edecek artistlerin seçimi olmuştur. Bu yüzden filmin çevrilmesi bir buçuk yıl kadar gecikmiştir. 20th Century Fox şirketi, Unrat ve Lola rolleri için Vittorio De Sica - Marilyn Monroe düosunu angaje etmek fikrindeydi. Sonra bu rollere May Britt ve Curd Jurgens angaje edildiler. May Britt, gayet iç gıcıklayıcı, cazip bir aktristir. Aslen İsveçlidir. Curd Jurgens'in de tip itibariyle Emil Jannings'e hiç uymaması sebebiyle, Unrat'ın tipi bu yeni filmde değiştirileceği gibi, senaryoda da bazı değişiklikler yapılacaktır. Jurgens'in ifadesine göre, film modern hayata adapte edilmiş, eski sadistik havası yumuşatılmıştır. Asıl gösterilmek istenen, yaşlanmakta olan bir erkeğin hafifmeşrep bir genç kıza tutulmasıdır ki, filmin esas tema'sı buraya kaymaktadır. Yeni «Mavi Melek» in sonunda profesör ölmiyecek, fakat Lola tarafından terkedilip perişan bir vaziyette sınıfına döndüğü zaman, okul müdürü tarafından şu sözlerle karşılanacaktır: «Herkes hata işler. Birkaç yıl okuldan kaçtınız aziz meslekdaşım. Artık derslere dönmenin zamanı geldi...»

«Başımdan ayaklarıma kadar, aşk için yaratılmışım ben!...» diyen Lola, Unrat'ı meşum aşkına kurban edecekti...

ELEK

ESKİ MAVİ MELEK

Halen Hollywood'da çevrilmekte olan «Mavi Melek» sesli film devrinin ilk yıllarında Almanyada çevrilmişi. Bu kordele beyaz perdeye Marlene Dietrich'i länse etmişti. Film, uzun müddet hâfızalarda kaldı. İşte, Marlene Dietrich filmin meşhur şarkısını söylerken.

«Mavi Melek» bu aşkın hikâyesidir.

Şarlo yetmişinci yıldönümünde ailesi ile birlikte.

Şarlo Anlatıyor:

İŞTE HAYATIM

KONUŞAN: FREDERICK SANDS

ÇEVİREN: ADNAN ERİM

BEN hayatın bir sürü sıkıcı nizamlarla hudutlandırılmasını arzu etmem. Onun için çocuklarımızı serbest bırakıyoruz. Şımarıklıklarına da müsamaha gösteriyoruz.

En büyük kızımın ismi «Geraldine» dir. On dört yaşındadır. Bale dersi almaktadır. Annesine çok benzer. İlerde muhakkak büyük bir artist olacaktır!

Ondan sonra, oğlum «Michael» gelir. On üçündedir. Daha şimdiden büyük artist olmuştur. «New York'ta Bir Kıral» (A King In New York) isimli filmde rol almıştır. Rollerinde benden daha tabiî hareket etmektedir. Kendisi hakkında mühim tasavvurlarım var. Fakat o şimdilik kuşlara merak sardı. Kırlarda onların peşinden koşuyor! Çalıların arkasına sinip gözetliyor!

«Josephine» ile «Victoria» da istikbalin şöhretleri olacak! Biri 10, öteki 7 yaşında. Her akşam benim karşımda temsil veriyorlar!...»

Biz böyle konuşup dururken 5 yaşındaki «Eugene», salona girdi. Arkasında Josephine, Victoria ve mürebbiyeleri göründü. Miss Edith McKenzie isimindeki mürebbiye, üçünü de Şarlo'nun «Modern Zamanlar» (Modern Times) isimli eski bir filmine götürmüştü. Victoria babasının boynuna sarıldı:

— Babacığım... dedi. Eugene, filmi seyrederken bir defa bile gülmedi!...

Şarlo, şakadan kızdı:

— Ne?!... Gülmedi mi?...

Eugene'e döndü:

— Doğru mu Eugene? Gülmedin mi?

— Gülmedim babacığım. Çünkü gülecek bir yeri yoktu!... Komik değildi...

Şarlo bana bakıp göz kırptı.

— Ben çocuklardan hiç sıkılmam!... dedi. Sinirlenmem de! Aksine, onlara ihtiyacım vardır. Çalışırken onları yanımda isterim. Çünkü onların gençliği, neşesi ruhuma gençlik ve neşe verir! Ekseriya fazla meşgul kimseler müsamahakâr olur derler. Görüyorsunuz, ben de çok meşgul bir adamım! Yalnız şunu ilâve etmek isterim ki, biz saadetimizi çocuklarımıza borçlu değiliz. Onlar sayesinde neşelenmiyoruz. Sadece ikimiz bile olsaydık, Oona ve ben, yine mesut olacaktık. Çocuklarımız bizim saadetimizi takviye ediyorlar...

Bebeğimiz Jane'i görmediniz, değil mi? Üç yaşına yeni bastı. Bu kadar küçük çocuklara malik olduğumdan âdeta utanıyorum. Lâkin çocuklarım çoğaldıkça neşem de artıyor! Görüyorsunuz, ihtiyarlamama artık imkân yok!...

■

Charlie Chaplin yedi sene evvel Amerikadan kalkıp İsviçreye geldiği zaman işten güçten elini eteğini çekmiye karar vermişti. 63 yaşındaydı. Şimdiye kadar yaptıklarını ve kazandıklarını kâfi buluyordu. Fakat aradan iki sene geçti, geçmedi. Chaplin bir acele kollarını sıvadı! En yeni eseri olan «New York'ta Bir Kıral» isimli filmini çevirmiye başladı! Ne olmuştu? Neden böyle birdenbire değişmişti?...

Şarlo, bu hikâyesini de şöyle anlattı:

— Yerimden kıpırdamıya bile niyetim yoktu! Artık kendi kendimi emekliye ayırmıştım! Fakat Oona'nın ısrarlı teşviklerine dayanamaz hale geldim. Sıhhatim, neşem yerindeydi! Ne duruyordum!... Bir daha da hiçbir işten elimi eteğimi çekmiye niyetim yok! Şimdi yeni birşey daha düşünüyorum: Hâtıralarımı yazacağım. Bunlar çok uzun olacak. Söylemek istediğim çok şeyler var. Yaşım da büyük olduğundan (dikkat ediyor musunuz, ihtiyar demiyorum!) acele etmem lâzım! Bir sene içinde herşey bitmeli! Sonra, ne mi yapacağım?... Evet. Ondan sonra yeni bir film çevireceğim! Bu filmin mevzuu, plânları, müziği, herşeyi kafamın içinde! Eski meşhur Şarlo yine perdede görünecek. Fakat bu sefer, renkli bir komedi filminde! İçinde bale sahneleri de bulunacak...

■

Charlie Chaplin, bunları düşünürken Hollywood ile hiç alâkadar olmuyordu. O kadar ki, yeni artistlerin isimlerini bile bilmiyordu! Afrikadan gelmiş bir yerli çocuğu bile ondan fazla artist ismi bilebilirdi!...

— Amerikadan ayrılmanız hakkında birçok şeyler söylediler... dedim. Bana biraz izahat verir misiniz?...

Ayağa kalkıp salonun içinde gezindi:

— Bunu bir mesele olarak kabul etmeyiniz!... dedi. Ben Amerikayı çok severim. O memlekete karşı hiçbir şekilde nefret hissi beslemem! İsviçreye gelmemin yegâne sebebi çocuklarımdır. Hollywood, çocuk yetiştirmek için müsait bir yer değildir. Emin olunuz, çocuklarımı burada daha iyi bir şekilde hayata hazırlıyacağıma inandığım için Amerikadan ayrıldım...

Bu sırada mevzu politikaya döküldü. Charlie şöyle devam etti:

— Bana solcu diyenler oluyor. Şunu belirtmek isterim ki ben komünist değilim! Politika ile de ancak uzaktan meşgul oldum. Bütün hayatımı, bildiğiniz gibi, insanları güldürmiye hasretmişimdir. Mesleğim sadece bundan ibarettir...

Netekim birçok seneler evvel Şarlo bir toplantıda meşhur fizikçi Einstein ile karşılaşmıştı. Einstein ona şöyle demişti: «Benim halk arasında ismim çıktı, çünkü beni kimse anlamıyor! Fakat siz! Evet, sizin de isminiz çıktı ve sizi herkes kolayca anlıyor!...»

SON

İsimlerinizin Mânasını Biliyor musunuz ?

İklimâ +

Mukaddes din kitaplarından alınmış kadın isimlerindendir. Bazı kitaplarda Aklima şeklinde geçen bu kelimenin anlamına raslanamadı. İsmi ilk taşıyan Hazreti Âdemin ilk kızıdır. Rivayete göre Havva, biri kız, biri erkek olmak üzere ikiz doğuruyor, ilk doğan bu çiftler kendilerinden sonra doğanlarla evleniyorlardı. Kabil, çok güzel bir kız olduğundan, kendisiyle birlikte doğan İklima ile evlenmek istedi ve buna muvaffak olmak için Habili öldürdü.

Gülin +

Türk - Çağatay dilinde «Güli» ayna demektir. «N» harfinin, kadın ismi yapıldığı sırada ahenk için ilâve edilmiş olması muhtemeldir. Gül'den Gülin, Ayşe'den Ayşin yapıldığı gibi. İsmin adaşları arasında ses sanatkârlarımızdan Tülin Korman da bulunmaktadır.

Arınç +

Yeni nesilde erkek ismi ve soyadı olarak kullanılan bu kelimeye Türk Dil Kurumu Tarama Dergisinde «Sulh, Düzenlik» anlamı verilmektedir.

İren +

Kadın ismi ve soyadı olarak kullanılan bu kelimeye Türk Dil Kurumu Tarama Dergisinde «Hür» anlamı verilmektedir.

Sazıment +

Şaz, Arapçada «Müstesna, kaide dışı» demektir. Ment, Farsça nisbet edatıdır. Şazment kadın ismi «Hususiyet sahibi, müstesna» anlamına gelir.

Nemîde +

Farsça «nemiden» mastarından alınmış kadın ismidir. «Meyl ve teveccüh eden» mânasına gelir.

Sadri, Sadriye +

Kadın ve erkek isimlerinden olan bu kelime Arapçada «En yüksek, en baş» demektir. Göğüs anlamına gelen sadr kelimesinden mecazî mânada alınmıştır.

Vehbi +

«Allah vergisi» demektir. Erkek ismi olarak kullanılan bu kelimenin adaşları arasında 1736 da vefat eden dîvan şairlerimizden Seyyit Vehbi ile 1809 yılında vefat eden dîvan şairlerimizden Sümbülzade Vehbi de bulunuyor.

Cumhur +

Erkek isimleri arasında bulunan bu kelime Arapçada «Halk topluluğu» anlamına gelmektedir.

+ İşaretli isimlerin mânaları okuyucularımız tarafından istenmiştir.

OKUYUCU MEKTUPLARI

OKUYUCULARIMIZDAN RİCALARIMIZ

1 — Hayat mecmuasının 11, 22, 57, 108 ve 1959 yılının 1. sayısı bizde de yoktur. Bu sayılar için para ve posta pulu göndermemenizi rica ederiz.

2 — Karışıklığa meydan vermemek için, cilt istiyorsanız (Hayat cildi), cilt kapağı istiyorsanız (Cilt kapağı) diye yazınız.

3 — Sipariş bedeli olarak gönderdiğiniz pulların (50+10), (25+5) (15+5) şeklinde yazılı olanları yalnız 50, 25, 15 kuruş kıymetindedir. +10, +5 kuruş Kızılay hissesidir. İlk alışta alıcı ödemektedir. Lûtfen dikkat ediniz.

4 — Mektuplarına hususi cevap istiyen okuyucularımız İstanbul için 15, memleket için 20 kuruşluk posta pulu göndermelidirler.

■

İstanbuldan Bay Fethi Türker'e:

1959 Sinema Yılığı hazırlanmaktadır. Bir kurtarıcının millî kahraman olarak tarihe geçmesi için 25 yıl beklediği doğru değildir. Yapılan hizmetin değeri hemen takdir edilir. Atom ve Hidrojen bombalarının iklimlerden ziyade canlılar üzerinde kötü tesiri vardır.

■

Ayvalık'tan Bay İshak Eşre'ye:

Bu sayıda Bay Yusuf Aydemir'e verdiğimiz cevabı okuyunuz. İsminizin mânası kendi sütununda verilecektir.

BİR DÜZELTME

17 nci sayımızda, arkadaşımız Naşid Hakkı Uluğ'un «Büyük Millet Meclisinin Kuruluşuna Doğru» yazısında Meclisin kuruluşunun 39 uncu yıldönümü, yanlışlıkla 29 uncu olarak çıkmıştır. Özür dileyerek düzeltiriz.

Sürüç'ten Bay Bekir Karabulut'a:

Hemşirelerinizin sizin her hareketinizi tenkid etmeleri yüzünden doğduğunuz yeri ve kurulu işinizi terketmeniz doğru olmaz. Siz namuslu ve doğru bir insan olarak çalışınız. Etrafınızdakilere kulak asmayınız. Daha sonra, iyi bir iş zuhur ederse yerinizi değiştirirsiniz. Okuyucu resmi basmadığımız için arzunuzu yerine getiremedik.

■

Milâstan Bay Fahrettin Bafa'ya:

Herhangi bir kelimenin hangi dilden olduğunu anlamak için lûgate bakmak gerekir. Lûgatlerin ilk sahifelerinde kısaltılmış kelimeler vardır. F. (Farsça), Ar. (Arapça), Fr. (Fransızca) gibi. Bunlar bir kelimenin anlamı verilirken kullanılır. «İBADET — (Ar.) Tapmak, kulluk etmek.» gibi.

■

Bayan Saadet Viykara'ya:

Muhitinizde, tanıdıklarınız arasında sizi anlıyacak ve size candan arkadaş olacak bir genç kız veya kadın çıkar zannediyoruz. Yavaş yavaş muhitinize alışır, yalnızlığı unutursunuz. Size hayatta başarılar dileriz.

YENİ ÇIKAN KİTAPLAR

KUR'AN TARİHİ — Kur'an hakkında ansiklopedik bilgiler veren bir etüd. Yazan: Osman Keskioğlu. Nebioğlu Yayınları. 376 sahife, fiyatı: 20 lira.

MİLLİYETÇİLİK ANLAYIŞIMIZ VE KOMÜNİSTLİK — Yazan Prof. Dr. Cezmi Türk. Toprak Yayınları, 64 sahife, 125 Kr.

Kebenden Bay A. Kemal Ercan'a:

«İzm» kelimesi nispet ifade eder. Dilimizdeki karşılığı «lik» takısiyle gösterilebilir. (Kemalizm) Kemalcilik, (idealizm) idealcilik, (Faşizm) faşistlik. Hitlerin hayatı hakkında birçok makale ve tefrika yazılmıştır. Yeni ansiklopedilere bakınız. İnsanların zekâ bakımından hayvanlara üstün olduğu aşikârdır. Hayvanlar tabii ihtiyaçlarının tesiriyle hareket ederler. Cinsler arasında zekâ ve kabiliyet farkı vardır. İnsanlar düşünürler, muhakeme edebilirler.

GÖMLEK ve KADIN ÇAMAŞIRLARI
PERLON LASTEKS MAYOLARI

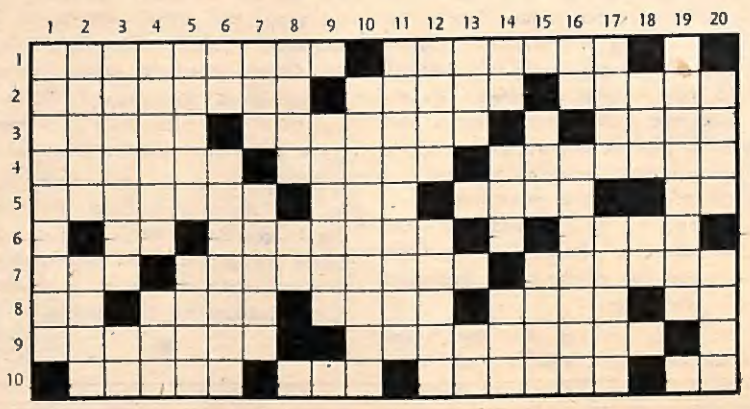

BİLMECE

SOLDAN SAĞA: 1: Ekseriya çocuklarda görülen hastalıklardan — Kasaplık hayvanların barsaklariyle baş ve ayak kısımlarına verilen müşterek isim. 2: Sinirlilik — Fevz ve zafer anlamında Arapça kelime — Kortta oynanılan raketli oyun. 3: Erkekler (Arapça çoğul) — İspanyada dilleri farklı bir bölge halkından — Uykuda gördüğümüz. 4: Hakkaniyet — Bakır kaplara sürülür — Para tevzi eden (iki kelime). 5: Söz söyle anlamında emir — Sıcak rüzgâr — Ecnebi hükümdar — Tersi köpek. 6: Sanat — Hasis — İtimat et. 7: Bir peynir cinsi — Tire tahtaları — Petrol bölgelerinden. 8: Şikâr — Deniz otosu — Tersi haftanın günlerinden — Terazi ve saatlerdeki uygunluk hali — Su demek. 9: Cam kaplardan — Gazinin yattığı yer. 10: Tadı yerinde — Soba ateşi — Ormanlarda yaşıyan artist — İç rahatlığı nidası.

YUKARIDAN AŞAĞIYA: 1: İstanbulun meşhur sularından. 2: Arap yemeklerinden — Beyzi. 3: Duman boruları — Virgül kıymetinde bir kelime. 4: En kalın kumaşlar — Sazla kafiyeli kümes hayvanı. 5: Tersi Arapçada hükümdar — Engel. 6: Bir emir — Korkunç hastalıklardan. 7: Tersi başta yara yapan hastalık — Ağaç kama. 8: Kavgacı — Su. 9: Tamamlanmamış proje. 10: Eski okul dayakları. 11: Verilen aşinalık işaretini kabul eden. 12: Taburun büyüğü — Uçak gözcüsü. 13: Damarlardaki kızıl su — Uzak işareti. 14: Âşıkların çektiği — Tersi tarihî bir kavim — Satıh ölçüsü. 15: Büyük cet — Kuru soğuk. 16: Binek hayvanı — Kırk haramilerle çarpışan ihtiyar. 17: Garnitürlük sebzelerden — İnce ve nahif. 18: Tersi geçirdiğimiz gün — İsim. 19: Çin Hindistanında bir bölge. 20: Arapçada ikinci — Belediye satış fiatı.

GEÇEN HAFTAKİ BİLMECENİN ÇÖZÜMÜ

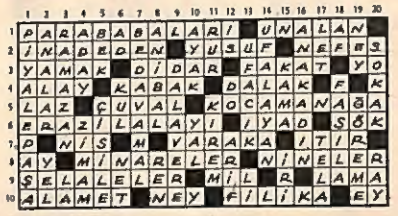

KARİKATÜR

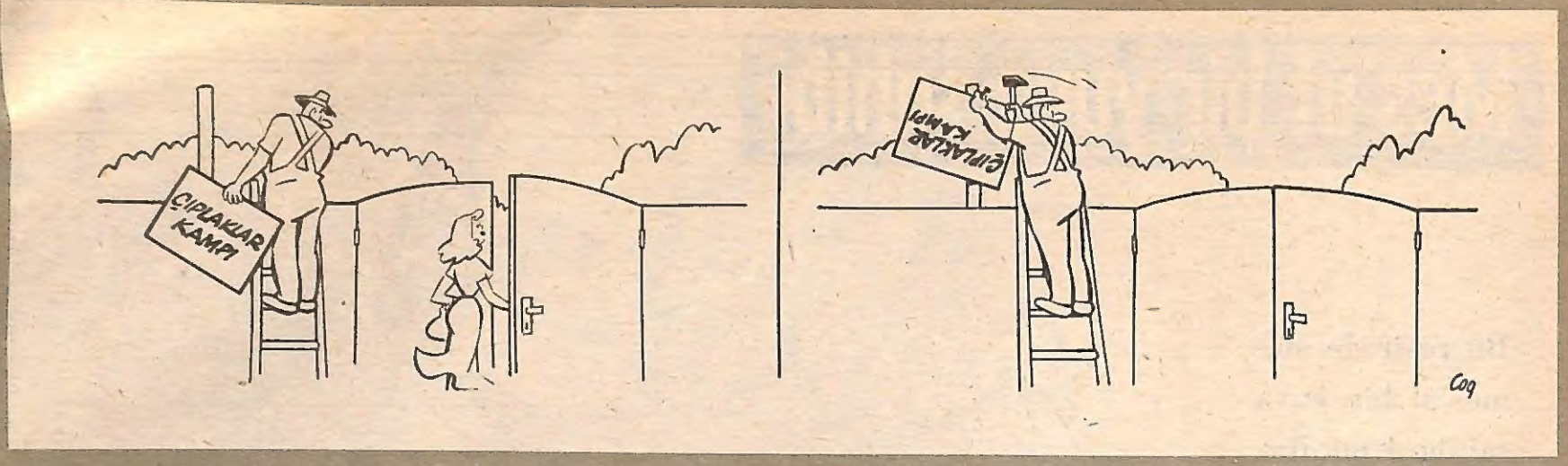

— Müsaadenizle, şu kestiğimi numune olarak alacağım.

— İşte Mister, burası da, bir sesi yedi defa aksettiren meşhur aksiseda kayalıkları...

— Peki, şimdi kumandayı kim alacak?...

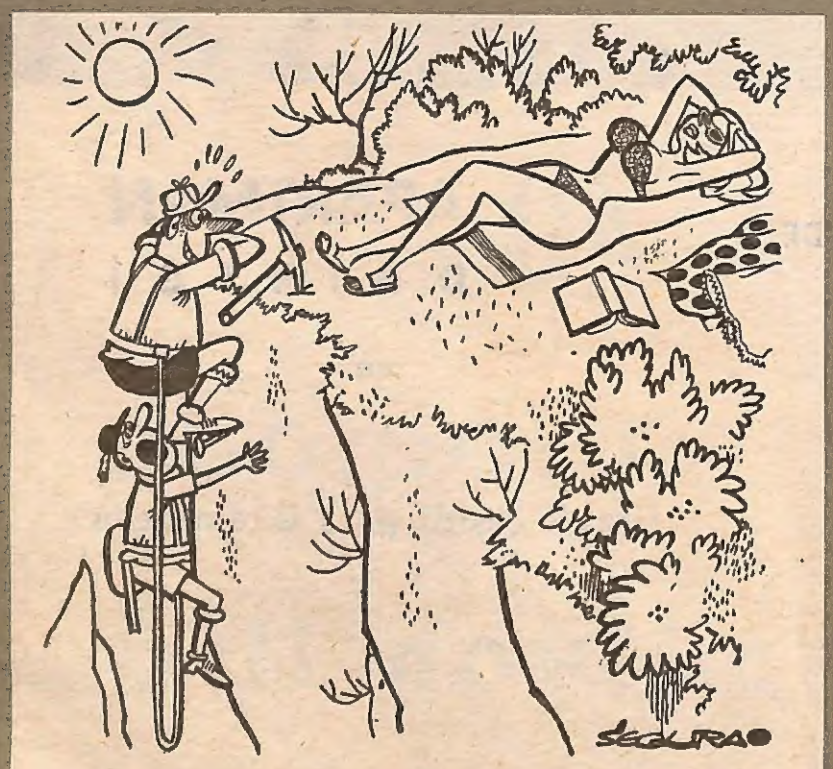

— Zirveye bir an önce varmak için acele ettin, şimdi de olduğun yerde duruyorsun?

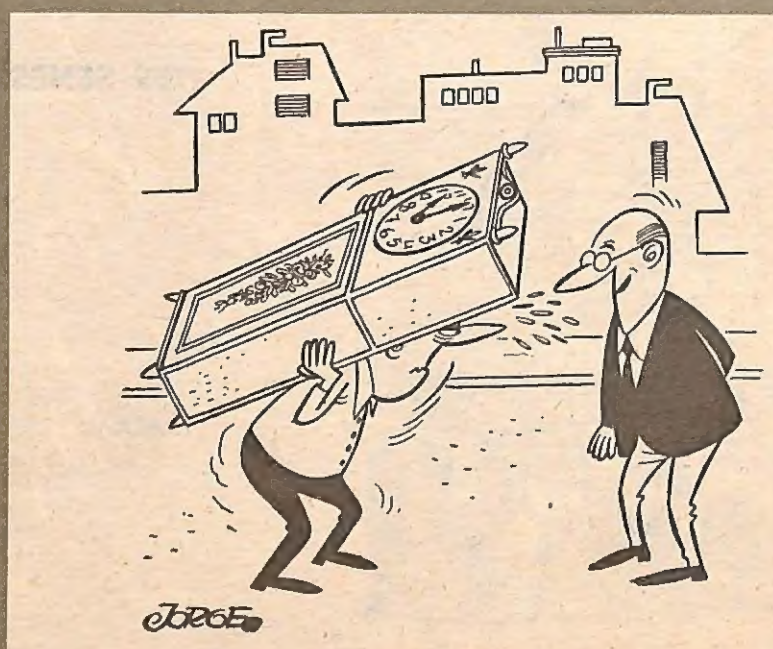

— Lütfen saati söyler misiniz?

Bu sahifede çıkan karikatürlerin telif hakları HAYAT mecmuası tarafından satın alınmıştır.